БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 279 (19.655). • 1986 йил 11 декабрь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ИККИНЧИ ДОВОНИ

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг тўртинчи сессияси жорий йил якунлари ва янги йил режаларини диққат марказига қўйди.

Беш йилликнинг иккинчи йилида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги тантаналари бўлади. Бу шонли санани ҳар бир совет кишиси меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олишни орзу қилади. Айни шу фикр яқинида ўз ишини тугатган СССР Олий Советининг олтинчи сессияси қарорларида ўз ифодасини топди. Мазкур сессия ҳужжатларига КПСС XXVII съезди белгилаб берган жадаллаштириш концепцияси асос қилиб олинди. Худди шу руҳ Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг ҳам иш мазмунини белгилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Ҳиндистонга бора туриб, Тошкентда тўхтаб, республика раҳбарлари билан суҳбатлашганда, қайта қуришни жадаллаштириш борасида доно маслаҳат ва кўрсатмалар берган эди. Худди шу тавсия ва таклифлар Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясининг кун тартибига киритилган масалаларни муҳокама қилишда йўлланма бўлди.

Мазкур сессия Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1987 йилги Давлат плани тўғрисида ҳамда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 йилги плани қандай бажарилаётганини ҳақидаги масалани атрофлича ва чуқур муҳокама қилди.

Шунингдек, Ўзбекистон ССРнинг 1987 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1985 йилги Давлат бюджети ижроси ҳақидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Мазкур масалалар бўйича қилинган докладлар ва қўшимча докладларда, муҳокамада сўзга чиққан депутатлар нутқида республика экономикасини янада юксалтириш, социал тараққиётни тезлаштириш чора-тадбирлари ишлаб чиқилди ва асосий фикрлар қабул қилинган қонунлар ва қарорларда ўз ифодасини топди.

Келгуси йили миллий даромадни 1986 йилга нисбатан 6,2 процент ошириш планлаштирилди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича ўсиш 4,9 процентни ташкил қилади.

Белгиланган режаларни амалга ошириш йўллари фан-техника тараққиётини таъминлаш, экономика структурасини қайта қуриш, бошқаришнинг энг оқилона шаклларидан фойдаланиш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришни янада такомиллаштириш, ресурсларни тежамкорлик билан сарфлаш, ишлаб чиқаришни интенсивлашни жадаллаштириш ва иқтисодий ўсиш суръатларини ошириш кабилардан иборат.

Хўжалик механизмини такомиллаштириш, меҳнат коллективларининг ижодий имкониятларини янада кучлироқ намоён этиш, ишлаб чиқариш потенциалини тўлароқ юзага чиқариш ва ихчам бошқарув системасини яратиш ишимизни унумли қилишда катта аҳамиятга эгадир.

Режаларимиз албатта ўринлашининг гарови — улар реал материал ва техникавий имкониятларга асосланганлиги, меҳнаткаш халқ оммаси томонидан тўла қўллаб-қувватланаётганлигидадир. Ўзининг ватанпарварлик ва гражданлик бурчини тўғри тушунган коллективлар ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳар бир бўғинида иш даражаси ва самарадорлигини янада ошириш, давлат, план ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни сўзсиз ва ошириб бажариш намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун зиммаларига социалистик мажбуриятлар қабул қилган «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қўқондаги Охунбобоев номли тикувчилик фабрикаси, Ўрта Осиё темир йўлининг Фарғона бўлими, Косонсой район матлубот жамияти универмаги комсомол-ёшлар бригадаси, «Узагропромстрой»га қарашли 2-трестнинг 108-механизациялашган кўчма колоннаси ишчилари, Фарғона область Олтиариқ районн қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг ташаббусини маъқуллади. Ҳар соҳада бу илғорларнинг издошлари сафи кун сайин кўпайиб бормоқда.

Шубҳасиз, республикада сиёсий активлик ва меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Йилнинг дастлабки якунлари худди шундан далолат беради. Саноат ишлаб чиқариши суръатлари ўсди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини харид қилиш кўпайди. Фойда олиш топшириқлари бажарилмоқда.

Ялпи ижтимоий маҳсулот бу йил пландаги 5 процент ўрнига 5,2 процент, миллий даромад эса 5,1 процент ўрнига 5,4 процентни ташкил этади. Саноат маҳсулоти 4,8 процент ўрнига 6 процент кўпайиши кутилмоқда. Кўмир, газ, нефть қазиб олиш, электр энергия ҳосил қилиш, машинасозлик, химия, бинокорлик материаллари, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва маҳаллий саноат маҳсулотларининг кўпгина турларини ишлаб чиқариш юзасидан планда белгиланган топшириқлар ошириб бажарилади.

Қишлоқ меҳнатчилари сабзавот, картошка ва узумни ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ етиштирдилар. Чорвачилик маҳсулдорлиги оша бошлади. Сут ва тухум етиштириш ортди.

Капитал қурилиш суръатлари бирмунча ўсди. Уй-жой, мактаб, касалхона, болалар боғчаси қуриб ишга тушириш кўпайди. Иш ҳақи ошмоқда, ҳақ олиб аҳолига кўрсатиладиган хизмат ҳажми кенгайди ва турлари кўпайди. Товар оборотининг ўсиш суръатлари ўтган йилга нисбатан 7,6 процент ортади.

Жамоат транспорти, алоқа воситалари, халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш, халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари янада ривож топди.

Бироқ мана шу ижобий силжишларнинг ҳаммаси бугунги ҳаёт талабини асло қониқтира олмайди. Беш йилликнинг биринчи йилини КПСС XXVII съезди олдимизга қўйган буюк вазифалар позицияларидан туриб баҳолайдиган бўлсак, у ҳолда экономикани ривожлантиришда муносиб бурилишга, чинакам жадалликка ҳали эриша олмаганлигимизни тўғридан-тўғри тан олиш керак.

Корхоналарнинг ўн процентдан кўпроғи саноат маҳсулотини реализация қилиш топшириқларини уддаламаяпти. «Андижанкабель», «Электродвигатель», «Ташавтоматика», Жиззах аккумулятор заводи ишлаб чиқариш программасини узлуксиз бажармай келмоқда.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида йил қониқарсиз якунланмоқда. Пахта тайёрлаш ўтган йилга нисбатан 400 минг тонна камайди. Дон, мева ва полиз маҳсулотлари 1985 йилга нисбатан камроқ харид қилинди. Давлат йўли билан гўшт, сут, тухум тайёрлаш планлари кўнгилдагидек бажарилмаяпти, ем-хашак ғамлаш плани барбод бўляпти.

Капитал қурилишдаги ишларни тубдан яхшилаш таъминланмади. Уй-жой, социал-маданий-маиший объектларни ишга тушириш орқада қолмоқда. Транспорт ишини яхшилаш керак. Автомобилда юк ташиш планлари бажарилмаяпти. Пассажир ташиш деярли ҳамма жойда ёмон ташкил этилганлиги хусусида шикоят кўп. Савдо, маиший хизмат корхоналари, алоқа ҳамда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳали анчагина хато ва нуқсонлар бор.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг IV сессиясида бу масалаларга алоҳида эътибор берилди. Сессияда таъкидланиб ўтилганидек, йил охиригача саноқли кунлар қолди. Йилнинг асосий якунлари, унинг ижобий ва салбий томонлари кўп жиҳатдан аниқланиб қолган ҳозирги пайтда вазифа бор имкониятдан тўла фойдаланиб, ривож суръатини оширишдан иборатдир.

Келгуси йилда қилинадиган ишлар ҳаётдаги туб ўзгаришларни кўзда тутади. Чунончи, янги йилда барча саноат корхоналари, ҳаммаси бўлиб 2 мингдан ортиқ ташкилот хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказилади. Қатор министрликларнинг корхоналари ва тадқиқот-конструкторлик бўлинмалари тўла хўжалик ҳисобига ва ўз-ўзини пул билан таъминлашга ўтадилар.

Корхона ва ташкилотларни икки ва уч сменали иш режимига ўтказиш асосий фондлардан ва қувватлардан фойдаланишни яхшилашнинг ҳал қилувчи омили бўлади. Бу тадбир ишлаб чиқариш самардорлигини ошириш билан бирга, янги қурилишга кетадиган маблағларни тежаш, уларни корхоналарни реконструкция қилишга ва социал соҳани ривожлантиришга сарфлаш имконини беради.

Бугунги кунда саноат ишлаб чиқараётган кўпгина маҳсулот сифати бизни қониқтирмаяпти. Шу йил бошидан буён текшириб чиқилган 1300 корхонанинг 952 тасида стандартлар ва техника шартлари бузилганлиги аниқланди. Текширилган буюмларнинг ярмидан кўпи стандартларга мос келмади.

Айниқса, Енгил саноат министрлиги пойабзал фабрикаларида технология интизоми бузилишларига чек қўйиши ва маҳсулот сифатини кескин ошириши зарур.

1987 йилда республикадаги 33 та йирик корхонада давлат қабули жорий этилади. Бу маҳсулотнинг сифатини юз фоиз давлат стандарти талабларига мувофиқлаштириш демакдир. Давлат қабулининг жорий этилиши бир қанча технологик, идеологик масалаларни ҳам келтириб чиқаради. Зероки, маҳсулот сифати, албатта, техникага, унинг сифатига ҳам боғлиқ. Айни вақтда маҳсулот сифати ишчининг билимига, уқувига ва ўз бурчини тўла англашига ҳам боғлиқ. Шундай экан, инсон омилини жонлантириш, унинг имкониятларидан тўла фойдаланиш муҳим вазифа бўлиб қолади.

Инсон омилини фаоллаштиришнинг яна бир йўли унга ғамхўрликни кучайтиришдан иборатдир. Зотан жаҳонда энг инсонпарвар тузум бўлган социализмнинг олий мақсади меҳнаткаш инсоннинг ишлаш ва яшаш шароитини яхшилашдан иборатдир.

1987 йилги Ўзбекистон ССР Давлат плани халқ турмуш даражасини изчил ошириб бориш тадбирлари қаторида халқ маорифи ходимларининг иш ҳақини ошириш ҳақидаги қарорни тўла бажариш; соғлиқни сақлаш ва социал таъминот ходимларининг иш ҳақини босқичма-босқич оширишни давом эттириш; бемор болаларга қараб туриш учун ҳақ тўланадиган даврни 14 кунгача узайтириш; колхозчилар ва уларнинг оилаларига ўн йил ва ундан ҳам илгари 50 сўм миқдорида тайинланган пенсияларни ошириш; болаликдан инвалидларга нафақани кўпайтириш, уларга дори-дармон қийматини тенг ярим арзонлаштириш; аспирантлар стипендияси миқдорини ошириш каби муҳим чораларни белгилади.

Аҳолининг яшаш шароитларини яхшилаш ниятида 1987 йилда умумий саҳни 6 миллион 991 минг квадрат метр уй-жой қуриш планлаштирилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мазкур сессияси «Меҳнат коллективлари ҳамда уларнинг корхоналарни, муассасаларни, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида»ги СССР Қонуни қандай бажарилаётгани ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Бу ҳақда Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси депутат Ҳ. Алимова қилган докладда ва муҳокамада иштирок этган тўққиз депутатнинг нутқларида меҳнат коллективларининг ҳуқуқ ва бурчлари ҳақида батафсил айтилди. Бу фикрлар қабул қилинган қарорда ўз ифодасини топди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг IV сессиясида «Умумий таълим ва ҳунар мактаби ислоҳотининг Асосий йўналишлари муносабати билан Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги Қонунига ва Ўзбекистон ССРнинг бошқа қонун актларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги доклад тингланди ва шу хусусда Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилинди. Бу ҳужжат умумий таълим ва ҳунар мактаби ислоҳотини муваффақиятли амалга оширишга хизмат қилади.

Мамлакатимиз, республикамиз қайта қуриш жараёнини бошидан кечирмоқда. Ана шу жараёнда ишчидан тортиб министргача ҳамма — ўз қараши, ишга муносабатини талабчанлик билан қайта кўриб чиқиши, кундалик ва оддий бўлиб кўринган ишнинг катта социал аҳамиятга эга эканлигини чуқур ҳис қилиши керак.

Социалистик демократиянинг кучи шундаки, ҳар бир масалани муҳокама қилишда депутатлар орқали халқ ўзининг фикрини баён қилади. Шунинг учун ҳам Олий Совет қарор ва қонунлари халқнинг кўнглидаги гапини ифода этади. Бинобарин, бу режаларни сўзсиз бажариш барчамизнинг бурчимиздир.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ИККИ НОРМА ИШ БАЖАРИЛАДИ

«Навоиазот» бирлашмаси аммиак селитраси цехининг КПСС XXVII съезди делегати Лидия Михайловна Жолудева бошчилик қилаётган сменаси беш йиллик биринчи йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарди. План топшириғидан ташқари тўрт минг тоннадан ортиқ минерал ўғит ишлаб чиқарилди.

Илғор коллектив Улуғ Октябрь революциясининг 70 йиллиги шарафига икки йиллик топшириқни бажариш учун бошланган социалистик мусобақа ташаббускори бўлди. Ишчиларнинг ташаббуси билан участкада технология линияси реконструкция қилинди. Бу эса асбоб-ускуналарнинг пишиқлигини ошириш, хом ашё ва электр энергия сарфини қисқартириш имконини берди.

Смена коллективи йилнинг сўнгги уч кунида тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобига ишлаб беришга қарор қилди.

Навоий.

ИНТЕНСИВ ИШ РЕЖИМИГА ЎТИЛМОҚДА

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг тўққизта бригадаси бир вақтнинг ўзида муддатидан илгари йиллик топшириқни бажарди. Мазкур коллективлар Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига беш йилликнинг икки йили планини бажариш вазифасини қўйдилар.

Социалистик мусобақа пешқадамлари орасида Б. Абдураҳимов бошчилик қилаётган шлифовкачилар бригадаси бор. Бу коллектив комбинатнинг 7-цехида энг барқарор ишлайдиган коллективдир. Сўнгги уч йил давомида бу ерда бирорта ҳам киши ишдан бўшамади. Меҳнат унумдорлигининг беш йиллик учинчи йилига мўлжалланган ўсишига эришилди. Қўл меҳнатига бутунлай барҳам берилгани, илғор усуллардан фойдаланилаётгани ишни жадаллаштиришга кўмаклашди. Тайёрланган барча маҳсулотни техника контроли бўлимининг контролерлари дастлабки тақдим этишдаёқ қабул қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Чирчиқ,
Тошкент области.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 10 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Наманган	1,2	93,4
Тошкент	0,9	96,6
Фарғона	1,5	92,5
Жиззах	2,5	90,1
Бухоро	2,2	87,1
Навоий	1,0	85,9
Сирдарё	3,5	85,2
Қашқадарё	2,8	84,9
Самарқанд	2,4	82,4
ҚҚАССР	1,0	67,9
Хоразм	2,0	61,1
Сурхондарё	3,9	57,3
Андижон	3,8	56,5
Республика бўйича:	2,3	81,8

«Каршиирмонтаж» трестига қарашли 37-ихтисослашган кўчма механизациялашган колоннаси коллективи йилни муваффақиятли якунламоқда. У йилнинг ўтган ўн бир ойи ичида 20 километрдан зиёд водопровод шохобчасини ётқизди ва бошқа ишларни бажарди. Колонна муваффақиятига тажрибали газ-электр пайвандчи Роман Николаевич Мандро муносиб ҳисса қўшмоқда.

Суратда: зарбдор ишчи Р. Мандро.

В. Зоткин фотоси.

АМЕРИКА—СОВЕТ САВДО-ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИ Х ЙИЛЛИК ЙИҒИЛИШИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Америка—Совет савдо-иқтисодий кенгашининг Нью-Йоркда ўтказилаётган Х йиллик йиғилиши иштирокчиларини қутлайман.

Сизлар мамлакатларимиз ва бутун инсоният учун бурилиш даврида йиғилдингиз. Бугун бизнинг ҳар биримиз — сиёсий арбоб ёки бизнесмен, америкалик ёки рус бўлишидан қатъи назар, одатдаги доирадан чиқиб, келажакни танлаб олишдаги масъулиятимизни тўла-тўкис ҳис этишимиз керак.

Бизнинг давримизда рўй-рост кўндаланг бўлиб турган уруш ва тинчлик масалаларига конкрет жавоб бериш лозим бўлади. Биз Совет Иттифоқида бу жавоблар дадил ва ҳалол жавоблар бўлиб, ядро асридаги янги сиёсий тафаккурнинг қатъий мезонларига ягона муносиб жавоб бўлиши керак, деб ҳисоблаймиз. Энди, Рейкьявикдаги учрашувдан кейин Совет Иттифоқи одамларни ядро қирғини хавфидан халос этиш учун қандай катта ишларга тайёр эканлигини ҳамма кўриб-билиб турибди. Биз қўлимизни узатар эканмиз, космик қуролнинг совуқлигини эмас, балки бошқа қўлнинг илиқлигини сезишни истаймиз, деб умид қилмоқдамиз.

Тўғри, ақл-идрок билан йўғрилган қарорлар бошқа халққа нисбатан душманлик руҳи авж олиб кетган кампаниялар жазаваси чоғида эмас, балки ишончни мустаҳкамлаш ва ўзаро фойдали ҳамкорликни ривожлантириш вазиятида қабул қилинади. СССР ва АҚШнинг ишбилармон одамлари тинчлик ишига энг яхши хизмат қиладиган муҳитни вужудга келтиришга салмоқли ҳисса қўшишлари мумкин. Мамлакатларимиз ўртасидаги мустаҳкам, барқарор савдо-иқтисодий алоқалар Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўзаро муносабатларидаги ижобий омил бўлиб қолиши керак.

СССР ҳозир иқтисодий тараққиётнинг янги босқичига қадам қўймоқда. Мамлакатимизда совет экономикасини қайта қуришнинг, уни тубдан янгилаш ва модернизация қилишнинг мисли кўрилмаган планлари қабул қилинди. Биз бу ишда чет эл фирмалари, жумладан, Америка фирмаларининг иштироки имкониятини ҳам ҳисобга олмоқдамиз. Совет Иттифоқида ташқи иқтисодий алоқалар системасини такомиллаштириш юзасидан қабул қилинган тадбирлар ҳамкорликнинг янги истиқболларини очади.

Бу борада чинакам силжишга тенглик ва ўзаро фойдали шароитлардагина мамлакатларимиз ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни нормаллаштириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиб эришиш мумкинлиги аёндир.

Америка — Совет савдо-иқтисодий кенгаши биргаликдаги баобрў анжумандир ва у мамлакатларимиз ўртасидаги амалий алоқалар тараққиётига фаол ёрдам беришга даъват этилган. Бу кенгаш Совет — Америка муносабатлари иқлимига реал таъсир ўтказиши мумкин ва лозим.

Америка — Совет савдо-иқтисодий кенгашининг навбатдаги мажлиси иштирокчиларига самарали ишлашларини тилайман.

М. ГОРБАЧЕВ.

ДЕЛЕГАЦИЯ МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг таклифига кўра, 9 декабрь куни Москвага Югославия Коммунистлар союзи Марказий Комитети Президиуми Раиси Миланко Реновица бошчилигидаги Югославия Коммунистлар союзи делегацияси расмий дўстона визит билан келди.

Аэродромда М. Реновицани, делегация аъзоларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети секретари В. А. Медведев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС)

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 70 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ФАРҒОНА БЎЛИМИ ХОДИМЛАРИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИ 70 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўрта Осиё темир йўли Фарғона бўлимининг коллективи КПСС XXVII съезди қарорларини бажара бориб, юк ва пассажир ташиш жараёнини интенсивлашга оид бир қанча тадбирларни амалга оширди, бу эса 1986 йил январь—ноябрь ойларида ишнинг асосий ҳажм ва техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари юзасидан план ҳамда социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш имконини берди. Қўшимча равишда 800 минг тонна халқ хўжалик юклари ташиб берилди, пассажир ташиш юзасидан белгиланган топшириқ 4 процент ошириб адо этилди. Поезднинг вазни 30 тоннадан ошиб кетди, ҳар бир вагонга белгиланган миқдордан 240 килограмм ортиқ маҳсулот юкланди. Пландан ташқари 4 миллион 150 минг сўм фойда олинди.

Темир йўл Фарғона бўлими коллективи Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига Бутуниттифоқ тармоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, зиммасига қуйидаги мажбуриятни олади:

меҳнат унумдорлигини ўстириш, юк ва пассажир ташиш таннархи ҳамда бошқа иқтисодий нормативлар бўйича беш йиллик икки йили плани 1987 йилнинг 7 ноябригача, муддатидан илгари бажарилади, планга қўшимча равишда 1 миллион тонна халқ хўжалик юклари ташиб берилади.

Фан-техника тараққиёти ютуқлари ҳисобига, янги технологияларни, илғор коллективларнинг тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий этиш йўли билан поездлар ҳаракатининг участка тезлиги соатига 21,1 километрдан 22,1 километрга етказилади, вагонлар обороти 1,5 соат тезлаштирилади, унинг обороти 2,9 суткага етказилади. Локомотивнинг унумдорлиги планга нисбатан брутто ҳисобида 20 минг тонна-километр оширилади.

Барча участкаларда ёнилғи-энергетика ресурслари ва моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш программаси изчиллик билан амалга оширилади, 300 минг киловатт-соат электр энергияси, 100 минг сўмлик материаллар ва эҳтиёт қисмлар иқтисод қилинади. Тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига бўлим локомотив паркининг камида уч кун ишлаши таъминланади.

Пландан ташқари 1000 квадрат метр уй-жой ва 150 ўринли болалар боғчалари фойдаланишга топширилади.

Темир йўл Фарғона бўлимининг коллективи Ўрта Осиё магистрали меҳнатчиларини КПСС XXVII съездининг, Ўзбекистон Компартияси XXI съездининг қарорларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратлари ва тажрибаларини сарфлашга даъват этади.

Социалистик мажбуриятлар темир йўл бўлими меҳнат коллективларининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

КОСОНСОЙ РАЙОН МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ «ЧИНДОВУЛ» УНИВЕРМАГИ КОМСОМОЛ-ЁШЛАР КОЛЛЕКТИВИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИ 70 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Косонсой район матлубот жамияти «Чиндовул» универмагининг комсомол-ёшлар коллективи КПСС Марказий Комитети «Совет халқининг илҳомбахш ижодий меҳнати — ўн иккинчи беш йилликка» деб Совет Иттифоқи меҳнаткашларига қилган Мурожаатномасига жавобан, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олишга, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришга ўз ҳиссасини қўшишга интилиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади:

1 квадрат метр савдо майдони ҳисобига товар оборотини 2000 сўм миқдорида кўпайтириш (бу эса республикадаги ўртача кўрсаткичдан икки баравар ортиқ), товарларни қадоқлаб, ўралган ҳолда сотишни 100 процентга етказиш, барча турдаги товарларни ўзига-ўзи хизмат қилиш усулида реализация қилиш йўли билан ўн иккинчи беш йиллик дастлабки икки йили товар обороти плани 7 ноябргача бажарилади ва йил охиригача пландан ташқари 350 минг сўмлик халқ истеъмоли моллари сотилади.

Хизмат кўрсатиш сифати ва маданияти оширилади. Совет савдоси қоидаларининг бузилишига, унумсиз нобудгарчиликлар ва харажатларга йўл қўйилмайди.

Товар ресурслари зарур жойларга зудлик билан етказиб берилади, аҳолининг халқ истеъмоли молларига бўлган талаб-эҳтиёжи яхшироқ ўрганилади, товарларнинг ассортимент рўйхатига қатъий риоя этилади. Катта ҳажмли товарларни харидорнинг уйига элтиб бериш, уларни кредитга сотиш каби қўшимча хизмат турлари жорий этилади. Газламаларни бичиш, кийимларни мослаш столлари ва товарларга олдиндан буюртма бериб қўйиш столлари ташкил этилади.

3000 киловатт-соат электр энергияси тежалади.

1987 йилги пахта ҳосили йиғим-терими даврида дала шийпонларида сотувчисиз 10 та дўкон ташкил қилинади.

Универмаг коллективининг ҳар бир аъзоси райондаги уй-жой ҳамда социал-маданий ва маиший объектлар қурилишида 4 кун ишлаб беради.

Социалистик мажбуриятлар универмаг коллективининг умумий йиғилишида қабул қилинган ва давлат савдоси ҳамда матлубот кооперацияси ходимлари касаба Союзининг XI республика конференциясида маъқулланган.

МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Оҳангарон районидаги К. Е. Ворошилов номли совхоз бир неча йилдан бери давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш планини барбод бериб келарди. Бу йилги натижа чакки эмаслиги маълум бўлди.

Давлатга пилла, жун, дон учун маккажўхори, сабзавот сотиш план топшириқлари анча ортиғи билан адо этилди. Давлат омборларига 1000 тонна ўрнига 1282 тонна картошка топширилди ёки ўтган йилга нисбатан 524 тонна кўп маҳсулот йиғиштириб олинди. Давлатга узум сотиш плани ҳам 146 процент бажарилди. Бу рақам ўтган йил билан қиёсланганда 153 тонна кўп маҳсулот демакдир.

Ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини бажариш—келгуси мавсумлар учун мустаҳкам асос яратилади, демакдир. Буни яхши тушунган совхоз деҳқонлари илк довондан муваффақиятли ўтишга аҳд қилганлар.

А. МАННОПОВ.

ПАРТИЯ АКТИВЛАРИ ЙИҒИЛИШИ

Тошкент партия активлари йиғилишида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумининг қарорлари асосида идеология ишларини қайта қуришни таъминлаш юзасидан шаҳар партия ташкилотининг вазифалари кўриб чиқилди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Догонкин нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармони

ЎРТОҚ Ҳ. Н. ТОЖИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Ҳуснитдин Нажмитдинович Тожиев Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитетининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Р. НИШОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри,
1986 йил 10 декабрь.

ДАВЛАТ ҚАБУЛИГА ЎТИШГА ТАЙЁРМИСИЗ?

Ҳар бир ишда янги тадбирларни ишлаб чиқиш ва уларни амалга оширишда ўзаро ҳамжиҳатлик талаб қилинади. Ҳамжиҳатлик қарор топмаган ерда кўзда тутилган режалар рўёбга чиқмайди ёки пала-партиш адо этилади. Совет экономикаси бундай пала-партишликка сира тоқат қилолмайди. Бугунги кунда партия саноат маҳсулотларини қабул қилиб олишнинг янги тартибини жорий қилишга қаратилган тадбирлар комплексини рўёбга чиқаришга нисбатан талабчанликни оширмоқда.

Сифат масаласи экономика тараққиётида ҳал қилувчи талабдир. Шу масала ҳал этилмаса, самарадорликка ва умуман ривожланишга путур етади. Ҳозир сифат ва самарадорлик масаласи ҳар қачонгидан ҳам қатъийроқ қилиб қўйилмоқда. Сифатни таъминлашга нисбатан талабчанлик ортиб боряпти. Сабаби маълум. Халқ хўжалигининг замонавий машина-ускуналарга ва аҳолининг мукаммал буюмларга нисбатан эҳтиёжи ортиб бормоқда. Вазифа — ана шу талабга тўла жавоб беришдан иборат.

ҲАМЖИҲАТЛИК ЗАРУР

Халқ хўжалигига мукаммал машиналар ва ускуналар зарур. Уларнинг техникавий жиҳатдан тўкис бўлиши жуда муҳимдир. Экспорт талабини қондирадиган, жаҳон стандартлари ёки намуналари даражасидаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни муттасил кўпайтириб бориш партия XXVII съездида ҳам алоҳида таъкидлаб ўтилдики, бу маҳсулот сифатини мунтазам равишда яхшилаб боришни тақозо этади.

Сифат масаласи зарур иқтисодий масалагина эмас, балки айни вақтда муҳим социал ҳамда сиёсий масала ҳамдир. Кейинги вақтларда партия ва ҳукумат республикамиз саноат корхоналари маҳсулоти сифатини оширишга кўпроқ аҳамият бермоқдалар. Бунда зарур ғамхўрликлар кўрсатиляпти. Кадрларга нисбатан талабчанлик ҳам ортмоқда. Натижада қатор ишларни бажаришга муваффақ бўлинди. Йил сайин ўнлаб янги асбоб-ускуналар, машина ҳамда приборлар, юзлаб ҳар хил кенг истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Тан олиш керакки, республика корхоналарида тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини тубдан яхшилашга ҳали эришилгани йўқ. Кўплаб машиналар, ускуналар, кенг истеъмол буюмларининг сифатидан кўнгил тўлмай турибди. Бунга истаганча мисоллар келтириш мумкин. Пахтачилик машиналари долзарб дамлар талабига жавоб бермаяпти. Бунда машиналар учун эҳтиёт қисмлар тайёрлашда сифатга эътиборсизлик ҳам талайгина қийинчиликлар туғдиряпти. Бугина эмас, пойабзал, мебель, озиқ-овқат маҳсулотлари, уй-рўзғор буюмларининг бир қанча турлари ҳам харидорларда қаноат ҳосил қилмаяпти.

Баъзи бир таҳлилларга эътиборингизни жалб қилмоқчимиз. Кейинги ўн ойда республика Давлат стандартлари бошқармаси йўли билан корхоналарда ўтказилган текширишларда мингга яқин нуқсон аниқланди. Бундай аҳволнинг йўлини тўсиш мақсадида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш ёки реализация қилишни тақиқлаб қўйиш каби чоралар ҳам кўрилди. Бунинг устига 20 миллион сўмдан кўпроқ жарима солинганини ҳам таъкидлаб ўтиш керак.

Текширишлар шуни кўрсатадики, айрим корхоналарда сифат масалалари билан жиддий шуғулланилмаяпти. Бундай жойларда нима қилиб бўлса ҳам план бажариш билан овора бўлиб қолмоқдалар. Тўғри, планлар ҳам бажарилиши зарур. Бироқ сифатсиз маҳсулот тайёрлаб план бажаришдан кимга фойда? Корхона ёки бирлашмаларда юзлаб мутахассислар маҳсулотларнинг техникавий даражасини назорат қилиб бормоқдалар. Тўғрисини айтганда, техника назорати бўлимларининг ходимлари сусткашлик қилмоқдалар. Қатор корхоналардаги техника назорати бўлимлари мутахассислари маҳсулот сифатига нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборганлар. Баъзан кўриб-кўрмасликка олиш кайфиятлари сезилмоқда. Бундай жойларда брак маҳсулотлар тайёрлашга йўл очиб берилмоқда.

Кўпгина корхоналарда техника назорати бўлимларининг ходимлари шу корхонага раҳбарлик қилаётганларнинг маънавий ва моддий таъсирлари остига тушиб қолганлар. Партия бундай йўлни қораламоқда. Шу сабаб кейинги вақтларда муассасаларaро назорат қилишга ўтиш масаласи қатъий қилиб қўйилди. Давлат стандартлари бошқармаларига қарашли махсус давлат қабул органлари ташкил қилинди ва улар мамлакатимизнинг 1500 дан ортиқ корхонасида 1987 йилнинг 1 январидан бошлаб кенг кўламда фаолият кўрсата бошлайдилар.

Партия ва ҳукуматимиз 1986—1987 йиллар мобайнида бирлашма ва корхоналарда ишчилар, инженер-техник ходимларни ўқитиш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бундан мақсад тайёрлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга нисбатан кадрлар масъулиятини оширишдир. Ялпи ўқитиш, цехлар ва участкаларда сифат группаларини ташкил этиш, бригада усулининг имкониятларидан мукаммалроқ фойдаланиш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қилинмоқда. Бунда рағбатлантириш омиллари ҳам назарда тутилмоқда.

Давлат қабули органлари республикамиздаги 33 та бирлашма ва корхонада 1987 йил 1 январдан бошлаб амалий ишга киришади. Улар маҳсулотни давлат йўли билан қабул қилиб олишни жорий қиладилар. «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида эса давлат қабули шу йилнинг 1 июлидан жорий қилинди. Шундай қилиб, республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган тракторлар, прицеплар, сеялкалар, культиваторлар, химиявий ускуналар, электротехника, электрон техника воситалари, кабель маҳсулотлари, минерал ўғитлар, рангли металл маҳсулотлари, баъзи бир мебель ва тайёр кийим-кечаклар эндиликда давлат йўли билан қабул қилиб олинади. Ҳозирги кунда республикамизда давлат қабули органларини тузиш ва уларни кадрлар билан таъминлаш ишлари қизғин бошлаб юборилди. Тошкент компрессор, «Узбекрезинотехника», «Миконд», электротехника заводлари, Чирчиқдаги трансформатор, Тошкентдаги «Подъёмник» заводларида 50—90 процентдан ортиқ ташкилий ишлар амалга оширилиб бўлди.

Бутуниттифоқ стандартлаш ва метеорология институтининг республика филиалида Ўрта Осиё, Қозоғистон ва Узоқ Шарқ республикаларидан келган юздан ортиқ киши икки ҳафталик муддат ичида ўз малакасини оширди. Улар махсус программа асосида ўқиб-ўргандилар. Машғулотларни давлат стандартининг етакчи мутахассислари, масъул раҳбар ходимлари олиб бордилар. Шундай ишлар бажарилган бўлса-да, барча юмушлар кўнгилдагидек боряпти дейишга ҳали тўла асос йўқ. Айрим бирлашмалар, корхона ҳамда ташкилотларнинг раҳбарлари ҳамон бу муҳим масаланинг моҳиятига тушуниб етганлари йўқ.

Назорат органларининг ўтказган текширувларидан маълум бўлишича, давлат қабулига ўтишда республикамиздаги бир қатор корхона ва ташкилотлар зарур комплекс программани тўлиқ ишлаб чиқмаганлар. «Узбектекстильмаш», Тошкент «Мебель» бирлашмалари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Чирчиксельмаш», «Ташсельмаш» заводлари, Оҳангарон «Стройпластмасс» комбинати, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси каби корхоналар давлат қабулига ўтишни жадаллаштириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишга масъулият билан ёндашишлари зарур. Корхоналарда давлат қабулини йўлга қўйишда зарур шарт-шароитлар яратиб берилишига ҳам алоҳида эътибор талаб қилинади. Керакли хоналар, зарур жиҳозлар билан таъминлашда кўп қийинчиликларга дуч келинмоқда. Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида, трансформатор заводида, Самарқанддаги холодильник ва «Красний двигатель» заводларида ана шундай аҳвол юз бермоқда.

Тармоқлар раҳбарлари олдида тиғиз вазифалар турибди. Республика Енгил саноат, Мебель ва ёғочсозлик саноати министрликлари давлат қабулига ўтаётган корхоналарга ёрдам кўрсатишда ўзибўларчиликка йўл қўймоқдалар. Давлат қабулини жорий этиш муддати қисқариб бормоқда. Қолган вақт мобайнида жуда кўп ишлар амалга оширилиши лозим. Лекин қилинадиган ишлар кўлами катта. КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда давлат қабулига ўтиш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш ҳақида тегишли зарур кўрсатмалар берилди. Жумладан, кенгашда ҳамма ишни халқ иштирокида қилиш кераклиги, жуда муҳим бу тадбир ўзибўларчилик, бақириб-чақиришлар билан битмайди, деб алоҳида таъкидланди.

Дарҳақиқат маҳсулотнинг давлат қабули катта тадбирдир. Бинобарин, ҳозир тайёргарликка нисбатан қўйилаётган талаблар ҳам алоҳида талаблардир. Шу тариқа маҳсулот сифати хусусида кейинчалик бирон жойда узилиш бўлса министрлардан ҳам, корхоналарнинг раҳбарларидан ҳам, партия ташкилотларининг раҳбарларидан ҳам талаб қилишга ҳақли бўламиз.

Сифатни яхшилаш соҳасида барча йўналишларда қатъий чоралар кўришимиз лозим. Давлат қабули органларига ишбилармон, маҳсулот сифатини яхши таҳлил қила оладиган, малакали ходимларни жалб қилиш лозим.

Маҳсулот сифатини яхшилашда меҳнат коллективларининг ролини ошириш, инженер-техник ходимларнинг маҳоратига муносиб баҳо беришга эришиш талаб қилинади. Бунинг учун техника назорати бўлимлари ходимлари билан давлат қабул органлари узвий боғлиқ ҳолда иш олиб боришлари керак. Шундай қилиш партия XXVII съезди ишлаб чиққан стратегик йўлни амалга оширишни тезлаштиради, сифат ҳамда самарадорлик соҳасида кўрилаётган тадбирлар тегишли натижалар беришига эришилади.

М. МИРСОАТОВ,
Ўзбекистон давлат стандартлари бошқармасининг бошлиғи.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«БИЛЕТ БОР... САМОЛЁТ-ЧИ?»

Газетанинг 1986 йил 14 октябрь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Термиз граждан авиацияси хизмати талаблар даражасида эмаслиги, меҳнаткашларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётганлиги ва бошқа камчиликлар кўрсатиб ўтилган эди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИдан олинган расмий жавобда қуйидагилар хабар қилинади:

— Мақолада баён этилган фактлар текширишда тасдиқланди. Термиз шаҳар агентлигида, шунингдек Сариосиё аэропортида пассажирларга хизмат кўрсатиш қўпол равишда бузилаётганлиги, ходимлар иши устидан етарли назорат ўрнатилмаганлиги аниқланди. Ана шулар натижасида жиддий камчиликларга йўл қўйилган.

Мақола гражданларни ташиш бўлими шахсий состави ва авиакорхона партия йиғилишларида муҳокама қилинди.

Камчиликларни бартараф этиш юзасидан Термиз авиакорхонаси командири буйруғи чиқарилди ва йўловчиларга маданий хизмат кўрсатиш бўйича тадбирлар плани тасдиқланди.

Термиз авиакорхонаси командири буйруғи билан камчиликларга йўл қўйганлиги учун Термиз шаҳар агентлигининг бронлар бўйича диспетчери С. Цой аэрофлот системасидан бўшатилди. Агентликнинг катта диспетчери Н. Юнга ҳайфсан берилди. Смена бошлиғи Ш. Қўчқоров граждан авиацияси системасидан бўшатилди. Кассир Д. Жумаевага ҳайфсан эълон қилинди. Кассир А. Эшхонова ва депутатлар хонаси навбатчиси И. Жўраева лавозимларидан четлатилдилар ва улар йўловчиларга хизмат кўрсатмайдиган ишга ўтказилдилар. Термиз аэропорти юкларни ташиш хизмати бошлиғи Г. Лелюхга назорат ва талабчанликни бўшаштириб юборганлиги учун ҳайфсан берилди. Бошқарма бошлиғи буйруғи билан Термиз авиакорхонаси командири Х. Дадабаев қаттиқ огоҳлантирилди.

Ҳозирги вақтда тадбирлар амалга оширилмоқда. Аэропортнинг ахборот-справка хизматини яхшилаш мақсадида справка бюроси навбатчиларининг штати тўлдирилди. Яқин келажакда оналар ва болалар ҳамда юкларни сақлаш хоналари очиш кўзда тутилмоқда.

«Билет бор... самолёт-чи!» сарлавҳали мақола юзасидан Сурхондарё область партия комитети ва Термиз авиаотрядидан ҳам расмий жавоблар олинди. Уларда йўловчиларга маданий хизмат кўрсатиш тадбирлари амалга оширилаётганлиги, камчиликларга йўл қўйган шахсларга нисбатан қаттиқ чоралар кўрилганлиги хабар қилинади.

МЎЛ ҲОСИЛНИНГ МУСТАҲКАМ АСОСИ

Кузги-қишки агротехника ва мелиоратив тадбирларни ўз вақтида юқори сифат билан бажариш — пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг асосий шарти. Агросаноат комплексининг мутахассислари илм-фан ютуқлари ва илғор тажрибани ҳисобга олган ҳолда ҳар бир хўжалик учун кузги-қишки ишлар комплексини ўтказишнинг келишилган графикларини ишлаб чиқмоқлари ва уларни мақбул муддатларда, меҳнат ва маблағларни иложи борича кам сарфлаган ҳолда бажарилишини таъминламоқлари даркор.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Ғўзапояни йиғиштириб олиш. Мўл ҳосилга ерларни сифатли шудгорлаш билан асос солинади. Бу тадбирни қулай муддатларда ўтказиш учун ғўзапояни юлиб олиш, далаларга органик ва минерал ўғитлар солиш, ер ҳайдашни конвейер усулда олиб бориш мақсадга мувофиқдир.

Вилт билан зарарланмаган майдонлардаги тупроқ таркибини органик ўғит билан бойитиш учун ғўзапояни хўжаликлардаги мавжуд КИР-1,5 КИ-1,8 агрегатлар ёки бошқа машиналар ёрдамида майдалаб, сўнгра шудгорлаш керак.

Вилт билан зарарланган ерларни шудгорлашдан олдин ғўзапояни албатта йиғиштириб олиш лозим. Бундай майдонларда ерлар ғўзапоя билан ҳайдаб юборилса, вилт билан зарарланган майдонлар кўпайиб кетади. Шунинг учун агрономлар, хўжаликларнинг мутахассислари вилт билан зарарланган майдонлардан ғўзапоя чиқариб ташланишини алоҳида назорат остига олмоқлари талаб этилади.

Бегона ўтларга қарши кураш. Бегона ўт ғўзанинг суви, озуқасини кўп даражада ўзлаштириб, ҳосилга жиддий хавф солади. Ҳосил йиғим-терими даврида агрегатларнинг унумли ишлашига имкон бермайди, пахтанинг ифлослик даражасини ошириб, сортини пасайтириб юборади. СоюзНИХИ олимлари олиб борган тадқиқотларнинг кўрсатишича, ўртача ўт босган пахта далаларида 8—10 процент, кўп миқдорда ўт босган жойларда эса 50 процентгача ҳосил йўқотилиши мумкин.

Ер ҳайдашдан олдин бегона ўт илдизларига қарши курашни тўғри йўлга қўйиш орқали уларни анча камайтириш мумкин. Бунинг учун шудгорлашдан олдин карталардаги бегона ўт илдизлари махсус ВКС-1,8 тирмалаш агрегати билан йиғиштириб олинади.

Йиғиштириб олинган бегона ўт илдизларини даладан ташқарига тўла олиб чиқиб, кейинчалик уларни батамом йўқотиш керак. Сўнгра ерни икки ярусли плуглар ёрдамида чуқур ҳайдаш лозим. Бунда тупроқ юзасида қолган илдиз қолдиқлари, ўт уруғлари пастки қатламга тушиб чирийди.

Кўп йиллик бегона ўтларга қарши курашда химиявий усулдан ҳам кенг фойдаланиш тавсия этилади. Бунда далапон гербициди яхши самара беради. Ҳар гектар ҳисобига 45—55 килограмм далапонни 400 литр сувга аралаштириб сепиш мақсадга мувофиқдир. Агар далаларни бутунлай ўт босган бўлса, химикат ер ҳайдалгандан сўнг, айрим-айрим жойларда кўпайган бўлса шу ерларнинг ўзига шудгордан 10—15 кун олдин сепилади.

Сирдарё, Жиззах, Хоразм, Бухоро, Фарғона, Андижон, Наманган областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг шўр ювиладиган ерларида далапонни чигит экишдан бир ярим ой олдин, ерларни бороналаш пайтида гектар ҳисобига 25 килограмм миқдорда сепилади.

Шудгорлашдан олдин ўғитлаш. Шудгорлашдан олдин ерларни минерал ва маҳаллий ўғитлар билан ўғитлаш ер унумдорлигини кўтариб, пахтадан юқори ҳосил олишга ёрдам беради. Гўнгдан оқилона фойдаланилаётган кўплаб хўжаликларда ҳар гектар ердан 35—40 центнер ҳосил олинаётир. Гўнгнинг қимматли томони шундаки, унда ғўзанинг ўсиши, ривожланиши ва мўл ҳосил тўплаши учун зарур бўлган турли моддалар мавжуд. Бундан ташқари органик ўғитлар тупроқнинг структураси ва физик хоссаларини яхшилайди. Шудгорлашдан олдин ҳар гектар ер ҳисобига 30—40 тоннадан гўнг чиқариш яхши самара беради. Бунда биринчи навбатда ўғит капитал текисланган майдонларга ҳамда бедапоя бузилиб, ўрнига 4—5 йилдан буён чигит экиб келинаётган майдонларга гўнг обороти планларига мувофиқ равишда солиниши мақсадга мувофиқдир. Гўнгни шудгорлашдан олдин солиш бошқа пайтлардагига қараганда кўпроқ самара беради.

Барча хўжаликларда керакли миқдорда ўғит жамғариш ва уни далаларга ташиб чиқаришни таъминлаш учун унумдорлик бригадалари ва звенолари ишини кучайтириш, уларни зарур миқдорда транспорт воситалари, юклагичлар ва гўнг сепиш агрегатлари билан таъминлаш даркор.

Пахтадан мўл ва юқори ҳосил етиштириш, толанинг технологик сифатларини оширишда минерал ўғитлардан тўғри фойдаланиш катта аҳамиятга эга. Фосфорли ва калийли ўғитлар тупроқнинг чуқур қатламига тушганда яхши самара беради. Бунга минерал ўғитни ер ҳайдаш олдидан солиш орқали эришилади. Фосфорли ва калийли ўғитлар билан таъминланган майдонларда ғўза тез ўсиб яхши ривожланади. Кўплаб кўсак тугади, улар тез ва эрта очилади. Натижада биринчи сорт ҳосил салмоғи кўпаяди. Шу туфайли ҳайдаладиган ерларга фосфорли ўғитлар нормасининг 60—70 процентини шудгордан олдин солиш лозим. Фосфорли ва калийли ўғитлар нормаси тупроқдаги ҳаракатланувчи фосфор ва алмашинувчи калийнинг миқдорига қараб белгиланиши даркор.

Ерларни шудгорлаш. Республикамизда куз ва қиш ойларида ўтказиладиган агротехник тадбирлар ичида шудгорлашни ўз вақтида сифатли бажариш катта аҳамиятга эга. Ер кузда шудгорланганда тупроқ баҳорда чигит экиш учун тез етилади. Натижада дала ишларини ўз вақтида сифатли бажаришга имконият яратилади. Меҳнат ва энергетика ресурсларидан тежалади.

Кўп йиллик тадқиқотлар, илғор колхоз ва совхозлар тажрибасининг кўрсатишича, шудгорлаш кузда юқори сифат билан ўтказилса баҳорда ҳайдалган ерларга қараганда 10—12 процент кўп ҳосил олиш мумкин.

Ерларни октябрь, ноябрь ва декабрь ойининг биринчи ярмида шудгорлаш энг мақбул муддат ҳисобланади. Агар об-ҳаво ноқулай келиб ер кузда ҳайдалмай қолса, бу тадбирни январь ва февраль ойларида ўтказиш мумкин. СоюзНИХИда олиб борилган тажрибалар ерларни шу ойларда ҳайдаш ҳам баҳордагига қараганда кўпроқ самара беришини кўрсатди.

Ҳайдалган ерлардан нам қочишини камайтириш учун кучли шамол бўладиган, қор, ёмғир кам ёғадиган ҳамма зоналарда шудгорлашни плугларга борона тиркаб ўтказиш лозим. Фақат ҚҚАССР, Хоразм области ва кучли шамол бўладиган Фарғона областининг Қўқон группаси районларидаги енгил тупроқли жойларда шудгорлашни шўр ювишдан сўнг баҳорда бажариш тавсия этилади.

Шудгорлашни икки ярусли плуглар билан бажариш энг яхши самара беради. Ер икки ярусли плуглар билан ҳайдалганда шудгор қатлами тўла ағдарилади, ўғит, бегона ўтларнинг илдизи, уруғлари чуқурга тушади. Натижада далаларнинг ўт босиши 2—3 маротаба камаяди, ўсимликни озиқ моддалардан баҳраманд бўлиши, микробиологик жараёнлар яхшиланади, пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 2—3 центнер ортади.

Андижон, Наманган, Сурхондарё, Қашқадарё Самарқанд, Навоий ва бошқа областларнинг колхоз ва совхозларидаги шўрланмаган ерларда чигитни пуштага экиш технологияси кенг қўлланилмоқда. Чигит шу усулда экилганда у қисқа муддатда тўла униб чиқади. Ғўза яхши ўсади ва ривожланади. Кўп миқдорда кўсак тўплайди. Бу кўсаклар эрта очилади. Натижада пахтадан (чигитни одатдаги экишга қараганда) 4—6 центнер кўп ҳосил олишга эришилади. Пушта олишнинг энг мақбул муддати куздир. Бунинг учун ер ҳайдалгандан сўнг тупроқ қуриб қолмаслиги учун 2—3 кун ичида борона ёки мола ёрдамида текисланади ва кейинчалик баландлигини 25—28 сантиметр қилиб пушта олинади. Ёғингарчилик кам бўладиган районларда бу тадбирни эрта баҳорда экишга тайёргарлик чоғида, экишдан 10—15 кун олдин бажариш ва экишга 8—10 кун қолганда суғориш керак.

Шўр ювиш ва қўшимча суғориш. Сирдарё, Жиззах, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё областлари, Фарғона водийси ва Қорақалпоғистон автоном республикасида кўплаб шўрланган ерлар мавжуд. Бу жойларда ғўза вегетацияси даврининг охирига келиб, ўсимликнинг илдизи озиқланадиган жойда кўплаб миқдорда зарарли тузлар йиғилиб қолади. Бу тузлар чигитнинг униб чиқишини кескин камайтириб юборади ва ниҳолларнинг ўсиши ҳамда ривожланишига салбий таъсир кўрсатади. Натижада ҳосилдорлик пасайиб кетади.

Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олишни таъминлаш учун бундай ерларда куз ва қиш ойларида шўр ювишни амалга ошириш даркор. Ер ости сувлари энг чуқур жойлашган даврда шўр ювилса, юқори самарадорликка эришилади.

Агар шўр ювиш баҳорда ўтказилса, унинг самараси пасайиб кетади. СоюзНИХИнинг Марказий тажриба мелиоратив станциясида (Мирзачўл) шўр ювиш ноябрда бажарилганда ҳар гектар ердан 37,3 центнердан, январда ўтказилганда 31,5 центнердан пахта ҳосили олинди. Фарғона тажриба станциясида шўр ювиш ноябрда ўтказилганда 31,2, февралда бажарилганда 25,8 центнер ҳосил олинди.

Шўр ювишнинг кузда ўтказиш афзалликлари аён бўлишига қарамай Сирдарё, Жиззах, Фарғона ва бошқа областларнинг қатор колхоз ва совхозларида бу тадбирни баҳорга қолдирмоқдалар.

Шўр ювиш нормаларини белгилаш учун Узгипрозем мутахассислари томонидан тузилган тупроқнинг шўрланиш даражаси бўйича карталардан фойдаланиш даркор. Улар Жиззах, Сирдарё, Фарғона, Хоразм ва Қашқадарё областларининг барча хўжаликлари, ҚҚАССР, Бухоро ва Сурхондарё областларининг айрим районларида мавжуд.

Шўр ювиш одатда чек олиб, сув бостириш йўли билан бажарилади. Майдонларнинг ҳажми тупроқнинг сув ўтказиш қобилияти, нишаблигига қараб 0,1—0,5 гектар атрофида бўлади.

Шўр ювишни муваффақиятли ўтказиш учун коллектор-зовур тармоқларини тўла шай ҳолга келтириш керак. Токи шўр сув далалардан ташқарига оқиб кетсин.

Кузги-қишки тадбирлар комплексининг ҳаммасини ўз вақтида сифатли адо этиш, чигит экишни мақбул муддатларда ўтказиш учун қулай имкониятлар яратади. Шу йўл билан ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили мўл ҳосилига мустаҳкам замин яратган бўламиз.

Тавсиялар республика Давлат агросаноат комитети ва «Союзхлопок» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари томонидан тайёрланган.

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

АНДИЖОН, 9 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутати, СССР Физкультура ва спорт давлат комитетининг раиси М. В. Грамов билан учрашуви бўлиб ўтди.

М. В. Грамов мамлакат давлат ҳокимияти Олий органининг Москвада бўлиб ўтган сессияси иши тўғрисида, ўз депутатлик вазифаларини қандай бажараётганлиги ҳақида йиғилиш аҳлига гапириб берди. Сайловчилар ўз депутатига андижонликларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга, областда физкультура ва спортни янада ривожлантиришга тааллуқли бир қанча истаклар билан мурожаат этдилар.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

САМАРҚАНД, 10 декабрь. (ЎзТАГ). Халқ депутатлари Самарқанд область Советининг бугун бўлиб ўтган сессиясида областни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1987 йилги плани ҳамда маҳаллий бюджети, шу йилги план қандай бажарилаётганлиги ва 1985 йилги маҳаллий бюджетнинг ижроси кўриб чиқилди.

Депутатлар КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш учун халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш чоралари тўғрисида»ги қарорини рўёбга чиқариш борасида областдаги совет, хўжалик органларининг вазифаларини ҳам муҳокама қилдилар.

Сессияда область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев нутқ сўзлади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Афғон халқининг китобларга бўлган қизиқиши ортиб бормоқда. Бу жуда қувончли ҳол. «Бейхаки» давлат китоб нашриёти мана бир неча йиллардирки, АДРда совет китобларини кенг тарқатишга муносиб ҳисса қўшиб келаётир. Афғон жамоатчилиги орасида совет маданияти, фани ва техникасига бўлган интилиш йилдан йилга ортмоқда. Рус, пушту ва дарий тилларида чоп этилаётган китоблар афғон ишчи-хизматчи ва ёшларининг маслаҳатгўйига айланиб қолган. Афғонистонда ҳар йили совет адабиёти намояндаларининг ўн минглаб китоблари харид қилинаётганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Суратда: Кобулдаги китоб савдоси.

БТА—ТАСС фотоси.

ЭРОН—ИРОҚ ФРОНТИДА

БАҒДОД. Ироқ авиацияси душман территорияси ичкарисидаги иқтисодий ва ҳарбий объектларга зарба уришни давом эттирди. Ҳарбий бош қўмондонлик қирувчи-бомбардимончи самолётлар Арак ва Канжвардаги трансформатор подстанцияларига, Қалъат — Шохиндаги ҳарбий базага бомба ташланганлигини хабар қилди. Ҳамма самолётлар ўз базаларига қайтиб келдилар. Эрон кўрфазидан сал нарида «йирик денгиз нишони»га ҳужум қилинди.

Ироқ қўшинлари фронтнинг ҳамма участкаларида ҳарбий ҳаракатлар олиб бордилар. Ўнг қанотда душман позициялари тўп ва минометлардан ўққа тутилди. Басрадан шарқроқда пиёда аскарларнинг бир неча позициялари яксон этилди.

Эрон артиллерияси Басрани ўққа тутганлиги оқибатида тинч аҳоли орасидан 12 киши ҳалок бўлди, 39 киши яраланди.

НИКОСИЯ. ИРНА агентлигининг хабар беришича, Эроннинг олисга отадиган артиллерияси икки кундан бери Басра ва Ироқнинг жанубий районидаги бошқа шаҳарларнинг ҳарбий ва саноат объектларини ўққа тутмоқда. Алюминий ва нефть-химия заводларига, нефть омборига зиён етказилди, бир неча кўприклар шикастлантирилди. Фронтнинг марказий участкасида қаттиқ артиллерия отишмалари бўлиб турди.

(ТАСС).

ПОКИСТОННИНГ ҲАРБИЙЛАШТИРИЛИШИ

ДЕҲЛИ. Вашингтон Исломободга тез орада юборадиган АВАКС системаси билан жиҳозланган самолётларни америкалик ҳарбий хизматчилар учирадилар. Ҳиндистон ПТИ ахборот агентлигининг Пентагон расмий вакили берган баёнотга таяниб Нью-Йоркдан хабар қилишича, АҚШда олиб борилаётган Америка — Покистон музокараларида шу ҳақда аҳдлашувга эришилган.

(ТАСС).

ПУШТУНЛАР БОСМАЧИЛАРГА ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

КОБУЛ. Покистон шимоли-ғарбий чегара вилоятида пуштун қабилаларининг отрядлари билан Афғонистон аксилинқилобчиларининг тўдалари ўртасидаги қуролли тўқнашувлар тўхтамаётир. Бахтар агентлигининг хабарига кўра, Лакатижа аҳоли пунктининг яқинида қабилаларнинг жанговар отрядлари босмачиларга қарашли катта ўқ-дори омборига гранатомётлардан ўқ ёғдирганлар.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ГАВАНА**

Гаванадаги «Нарсисо Лопес Росельо» автомат йиғув корхонаси Совет Иттифоқидан юборилган комплект деталлардан фойдаланиб, Кубанинг ўзида ясалган дастлабки КаМАЗ машиналарини тайёрлади.

◆ **НЬЮ-ЙОРК**

Қўшилмаган мамлакатларнинг мувофиқлаштирувчи бюроси Яқин Шарқ хусусида Халқаро тинчлик конференцияси чақирилиши учун тайёргарлик комитетини тезроқ тузишга даъват этди. БМТ қароргоҳида шошилинч чақирилган бюро мажлисида қабул қилинган ахборотда, БМТ хавфсизлик кенгаши бу ишда алоҳида масъулият кўрсатиши лозим, деб уқтирилади. Яқин Шарқ проблемасини адолатли, мустаҳкам ва ҳар томонлама бартараф этиш манфаатлари шундай конференция чақирилишини талаб этмоқда, Яқин Шарқ проблемасини шу тарзда ҳал этишнинг асосини эса Фаластин масаласи ташкил этади, дейилади ҳужжатда.

◆ **ЛОНДОН**

Буюк Британия Бош министри Маргарет Тэтчер Британия пойтахтига визит билан келган АҚШ мудофаа министри Каспар Уайнбергер билан музокаралар олиб борди. Пентагон бошлиғи ўзининг инглиз ҳамкасби Жорж Янгер ва Буюк Британия ташқи ишлар министри Жеффри Хау билан ҳам учрашди. Музокараларда Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларни, Рейкьявикдаги учрашувда Вашингтон тарихий битимларга келиш имкониятини барбод қилганидан кейин қурол-яроғлар устидан назорат проблемаларини муҳокама қилиш энг муҳим ўрин олди. Уайнбергер АҚШ маъмурияти «Стратегик мудофаа ташаббуси»ни амалга оширишни давом эттириш ниятида эканлигини таъкидлади.

◆ **ВАШИНГТОН**

1980 йилдан буён ўтган даврда Қўшма Штатларда ҳар йили ядро қуроллари ишлаб чиқариш қарийб икки баравар ошди. Ҳозир Америка ҳукумати корхоналари конвейерларидан ҳар йили 2000 га яқин ядро қуроли тушмоқда. Бу рақамлар АҚШда нашрга тайёрланаётган «Америка Қўшма Штатларида ядро каллаклари ишлаб чиқариш» китобида келтирилган.

(ТАСС).

ҲАЁТ ЙЎЛИНИ ИШ ЖОЙИДАН БОШЛАНГ

Журналларни варақлаганда

Кароматт Ёқуббоева болалигида шифокор бўлишни орзу қилганди. Лекин у фабрикага келгач, тўқувчилик касбини ёқтириб қолди. Дастлаб 18 дастгоҳда ишлади. Бунинг учун матонат, зеҳидорлик кўрсатишга тўғри келди. Айни пайтда шунча дастгоҳда ишлаш катта ютуқ ҳисобланарди. Худди шу пайтлари илғор тўқувчилар хизмат зонасини янада кенгайтиришни кўзламоқда эдилар. Каромат Ёқуббоева ҳам илғорлардан ўрнак олиб, хизмат зонасини камида бир ярим баравар ошириш мумкинлигига ишонч ҳосил қилди. Дастлаб 24, кейинчалик эса 30 дастгоҳда иш бошлади.

Меҳнат қилган элда азиз. Каромат Ёқуббоева ҳам ҳурматга сазовор бўлди. СССР Олий Совети депутатлигига сайланди. Бугунги кунда у сайловчиларнинг наказларини ўз вақтида бажариш учун сидқидилдан ишламоқда.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, СССР Олий Совети депутати Каромат Ёқуббоеванинг **«Ўзбекистон агитатори» — «Агитатор Узбекистана»** журналининг шу йил 22-сонида босилган «Ҳаёт йўлини иш жойидан бошланг» сарлавҳали мақоласида ҳаёт йўлини бошлаш арафасида турган йигит-қизларга мурожаат қилади. «Менинг сўзим мактабларни битирувчиларга, 8-ва 10-синфларнинг ўқувчиларига қаратилади, — деб мурожаат қилади К. Ёқуббоева. — Биламан, ҳаммангиз ҳам истиқбол тўғрисида ўйлаб юрибсизлар. Яна бир неча ойдан кейин ҳаёт йўлини узил-кесил танлаб олишга тўғри келади. Касблар олами бепоён ва кўп жиҳатдан жумбоқлидир.

Ким бўлсам экан? Ҳаёт йўлини қандай қилиб бехато танлаш мумкин? 15—17 ёшда киши ўзи танлаган касб хусусиятларини шу қадар кам биладики, хатога йўл қўйиши ҳеч гап эмас. Бундай хатолар эса кишининг ўзи учун ҳам, жамият учун ҳам жиддий оқибатларга сабаб бўлади. Ортиқча тушунтириб ўтирмоқчи эмасман. Ишонаманки, масалан, ўз хоҳиши билан эмас, ота-онасининг зўрлаши билан врач бўлган, истеъдоди бўлмаган ҳолда ўқитувчи бўлиб чиққан, қобилиятсиз тикувчи бўлган киши ўзининг ва бошқаларнинг ҳаётини заҳарлаши мумкин эканини тасаввур қила олсангиз керак.

Ўзини ва бўлғуси касбини билиб олишнинг бирдан-бир тўғри, ишончли ва ҳалол йўли бор. Бу йўлни иш жойидан бошланг. Архитектор бўлмоқчимисиз — қурилиш майдончасида бўёқчи, дурадгор, монтажчи бўлиб, ўзингизни синаб кўринг. Ёшлик чоғингизданоқ авиалайнерлар ёки комбайнлар лойиҳасини ясашни орзу қилган бўлсангиз — аввал станок ёки йиғув конвейери ёнида ишлаб кўринг. Башарти, келажакда хирург бўлишни истасангиз, бунда ҳам ўзингизни синаб кўришингиз мумкин. Ишни касалхонада санитарликдан бошланг. Бир умр медик бўлишга қурбингиз ва тоқатингиз етиш-етмаслигини кўрасиз».

К. Ёқуббоеванинг «Сўзимиз билан ишимиз бир бўлсин» рубрикаси остидаги бу мақоласида шу куннинг муҳим муаммолари кўтарилган, — дейди журнал бош редактори А. Агишев. — Шунинг учун ҳам журналхонларимиз бу мақолани мамнуният билан кутиб олдилар. Бугунги кунда «Ҳаёт йўлини иш жойидан бошланг» мақоласи юзасидан ўнлаб хат-хабарлар келиб турибди. Жумладан, Тошкент шаҳридаги 97-мактаб педагогик коллективи ва ўқувчилари мақолани қизғин муҳокама қилдилар.

— Каромат Ёқуббоеванинг мақоласи мактаб ўқувчиларига ҳаёт йўлини танлашларида кўмаклашади, — дейди мактаб ўқитувчиси Н. Хаимова. — Ҳамма ҳам муайян мақсадга эга бўлавермайди, кўплар иккиланади. Уларнинг ҳам орзулари олий ўқув юртига кириш, лекин тайёргарликларидан кўнгиллари тўқ эмас. Бундай йигит ва қизларга мадад кўрсатиш лозим. Мактабни битиргач, заводга бориш қандайдир умидлар ва режаларнинг барбод бўлиши эмас, балки жамият учун керакли йўл эканлигига уларни ишонтириш зарур.

— Каромат Ёқуббоеванинг, биз, битирувчиларга мурожаати ишонч бахш этди,—дейди ўрта мактабни битирувчи Шуҳрат Маҳмудов. — Ундан мен иккиланишларимдан халос бўла олишимга ёрдам берадиган бир таянчни топгандай бўлдим. «Ташсельмаш» заводига токарликка кирмоқчиман. Ушбу ихтисосни ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида орттирмоқдаман.

Мақола юзасидан Чирчиқ шаҳридаги 7-ўрта мактаб илмий мудири Р. Парашчук шундай деб ёзади.

Педагог сифатида шуни таъкидламоқчиманки, Каромат Ёқуббоеванинг мактуби мамлакатда амалга оширилаётган мактаб ислоҳотига ҳамоҳангдир. Ишончим комилки, халқ депутати К. Ёқуббоеванинг самимий ва ҳаяжонли мурожаати республикамизда мактаб ўқувчилари қалбларида жонли акс-садо қўзғатади. Бироқ ёшларда корхоналарга ишга бориш истагини қўзғатишнинг ўзи етарли эмас. Оила ва мактабда таъсирчан меҳнат тарбияси учун шароит яратиш керак.

— Редакцияга келаётган хатлар мавзуи хилма-хил, — сўзини давом эттиради бош редактор. — Шундай экан, биз ёшларнинг касб танлашдек муҳим муаммоларини қамраб олувчи мана шундай материаллар, хат-хабарлар беришни давом эттирамиз.

Мамлакатимизда ёшлар учун ҳамма йўл очиқ. Мактабларнинг 8- ва 10-синф ўқувчилари учун ғоят муҳим бўлган касб танлаш, бевосита ҳаёт йўлини иш жойидан бошлашга даъват этган мақолалар туркумини бериб журнал эътиборга молик иш қилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида меҳнат ресурсларига катта эътибор берилди. Республика учун мавжуд меҳнат ресурсларидан фойдаланиш каби ғоят ўткир, сиёсий, иқтисодий ва социал проблемани ҳал этиш меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш билан чамбарчас боғлиқлиги кўрсатилди. «Республикада ёшларни меҳнатга тайёрлашда чинакам қайта қуриш ҳали ҳам кўринмайди, — дейилади пленум материалларида. — Оталиқ корхоналар ишлаб чиқариш таълими базасини вужудга келтиришда тегишли ёрдам бермаяптилар.»

Мусобақа кундалиги

КОРХОНАНИ ҚАЙТА ЖИҲОЗЛАШ САМАРАСИ

Жалолқудуқ пахта фабрикаси цехларида ўрнатилган серунум станоклар, пресслар ва бошқа ускуналар коллективнинг йил топшириғини муддатидан илгари бажариш, давлат Сифат белгиси қўйилган пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқара бошлашига имкон берди.

Декабрь ойида бу ерда 900 тоннадан ортиқ пахта тойи тайёрланди.

— Корхона техникавий жиҳатдан қайта жиҳозланганлиги бундай натижага эришишимизга ёрдам берди, — дейди партия ташкилотининг секретари Ф. Усмонова. — Натижада биз икки сменали иш режимига ўтдик, маҳсулот сифатини кескин оширдик. Фабриканинг 50 нафар илғор ишчиси ўзлари учун янги марра — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига икки йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини белгиладилар.

Жалолқудуқ пахта фабрикасида А. Йўлдошев бригадасининг ишчилари меҳнат мусобақасининг пешқадамларидир. Улар шонли юбилей кунига беш йилликнинг уч йили ишлаб чиқариш программасини адо этишга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

Жалолқудуқ, Андижон области

Амалдаги интернационализм

МИННАТДОРЧИЛИК

Совет Иттифоқи Ангола Халқ Республикасининг иқтисодий ва социал жиҳатдан ҳар томонлама ривожланиши учун унга катта ёрдам бермоқда. Совет мутахассислари бу дўст мамлакатга бориб, Анголанинг миллий зиёлиларини тарбиялаш ва етиштириш ишига бебаҳо ҳисса қўшяптилар. Улар орасида тошкентлик болалар врачлари — эр-хотин Гулчеҳра ва Маҳмуд Алиевлар ҳам бор.

Алиевларнинг мамлакат пойтахти Луанда шаҳрида ишлаётганларига салкам уч йил бўлмоқда. Ана шу қисқа давр ичида ўзбекистонлик қўли гул шифокорлар юзлаб анголалик кичкинтойларни — шаҳарликлар ва атрофдаги деҳқонларнинг фарзандларини ўлим чангалидан қутқариб қолдилар.

Анголада малакали медицина кадрлари масаласи ўткир бўлиб турибди. Шунинг учун ҳам мамлакат аҳолиси совет шифокорларининг беғараз кўмагидан жуда миннатдор бўлмоқда. Гулчеҳра ва Маҳмуд Алиевлар ўзларининг касб маҳоратлари, тажриба ва билимларини анголалик ёш ҳамкасбларига бажонидил ўргатишмоқда. Буни уларнинг Луандадаги марказий университет госпиталидаги клиник лабораторияга тез-тез бориб туришларидан ҳам билса бўлади.

Суратда: Маҳмуд (ўнгдан иккинчи) ва Гулчеҳра (ўнгда) беморни текшириб кўришмоқда.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ фотоси (ЎзТАГ).

Таҳлил ва сабоқ

ЙИЛ СИНОВЛАРИ

Қўйилган вазифа шартлари мураккаб эди: пахта майдонини 400 гектар камайтирган ҳолда бултургидан кўпроқ пахта олиш керак эди. «Қўнғирот» совхозининг меҳнаткашлари бу вазифани уддаладилар — ялпи пахта ҳосили бир ярим минг тонна кўпайди. Ҳосилдорлик эса гектар бошига ўн центнер ортди. Шундай бўлса-да, пахтакорлар йил мобайнида ҳаддан ташқари кўп хатоликларга йўл қўйдик, деб ҳисобламоқдалар. Бу хатоликлар, албатта ҳосилга таъсир этди.

БИРИНЧИ ХАТО — ТАШКИЛИЙ ИШЛАРДА БЎЛДИ

Ниҳоят, совхоз ариқларига пландагидек секундига беш кубометр сув берила бошлади. Натижада деҳқонлар пахта тайёрлаш плани бажарилиши биланоқ келаси йилга тайёргарлик ишларини бошлаб юбордилар. Далаларга ғўзапоя юлувчи машиналар, бульдозер ва скреперлар, ҳайдов тракторлари чиқди. Ерни шудгорлаш, шўр ювиш, ариқларни тозалаш графикка биноан жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

— Ана шу тадбирлар комплексини бултур йўл қўйилган хатоларни тўғрилаб бажаряпмиз, — дейди совхоз директори А. Ўрозбоев. — Ҳосилнинг бир қисмини... бултур куз ва қишда йўқотганлигимиз сир эмас. Шўр ювиш ва ерларни текислаш тўғрисида вақтида қайғурмадик, ерни шудгорлашни барбод қилдик. Кўкламда ҳайдалган ердан эса дуруст ҳосил кутиб бўлмаслиги маълум.

Бугунги кунда ана шу хатони тўғрилаяпмиз.

ИККИНЧИ ХАТО — ШОШМА-ШОШАРЛИК

Хўжалик механизаторлари машина терими планини атиги етмиш процент бажардилар. Шунгача совхоз машинада ҳеч қачон 2300 тонна пахта термаганди, деб бундан хурсанд бўлганлар ҳам бор эди.

Лекин ҳисоблаб кўрилганида мавсумда ҳар бир комбайнга атиги 38 тоннадан пахта тўғри келгач, боягги кишилар тилларини тишлаб қолдилар. Ишлар таҳлил этиладиган вақт етиб келди. Механик ҳайдовчилар ишининг натижаларидаги тафовут ҳаддан ташқари катта эди. Масалан, С. Алимов 120 тонна пахта терган бўлса, унинг ҳамкасби С. Жоналиев атиги 27 тонна терган. Ҳолбуки, улар бирдай шароитларда бир хил машиналар билан ишлашган.

— Энг сезиларли нобудгарчилик... шошма-шошарликдан бўлди, — дейди директор. — Барглар батамом тўкилиб бўлишини, чаноқларнинг керакли процентини очилишини кутмай машинада териладиган далаларга теримчилар киритилди. Натижада машиналарда пахта териш мушкуллашди. Улар биринчи кунданоқ иш суръатини сусайтириб қўйдилар. Фақат С. Алимов каби механизаторлар бўлган жойлардагина қўлда теришга йўл қўйилмай, машиналардан катта унум олинди. Шундай бўлгач, келажакда бу сабоқни ҳам назарда тутамиз!

УЧИНЧИСИ — ИҚТИСОДИЙ ХАТО

Маънавий нуқтаи-назардан «ҳашар» тушунчаси чакки эмас. Аммо иқтисодий нуқтаи-назардан олганда... турган-битгани зиён.

Пахтакорлар терим мавсумида шаҳарликлар, студентларни жалб этишдан воз кеча олмадилар ва бунинг жазосини тортдилар.

— Иш ҳақи сифатида салкам бир миллион олти юз минг сўм тўладик, — дейди совхоз бош экономистининг ўринбосари Б. Жонабоев. — Шундан 783 минг сўмини ўз ишчиларимизга бердик. Қолган пул шаҳарликларга, мактаб ўқувчиларига кетди. Бинобарин, пулнинг ярмидан кўпи четга «кетган»и кўп эмасми?

* * *

Хайрият, хўжалик ходимлари йўл қўйган хатоларни ўзлари тушуниб олдилар. Ҳозир бригадаларда ана шу камчиликлар синчиклаб таҳлил қилинмоқда. Барча йўналишларда изланиш олиб борилмоқда. Бўлғуси муваффақиятларнинг гарови мана шуларда.

(ЎзТАГ мухбири).

Қорақалпоғистон АССР.

Ташвишли сигнал

Буюртмачи айбдор бўлганида...

Деновда барпо этилаётган қаймоғи олинмаган сут ўрнини босадиган маҳсулот ишлаб чиқарувчи цех бундан икки йил муқаддам дастлабки маҳсулотни бериши керак эди. Ўшандан буён қанчадан-қанча сут оқиб кетди-ю, лекин ўша маҳсулотдан ҳамон дарак йўқ.

Цех қурилаётган Денов сут заводида ғалати вазият вужудга келди. Бунга эса... буюртмачи яъни қурилиш учун биринчи галда жон куйдириши лозим бўлган ташкилот айбдордир.

Аввалига икки министрлик — республика Гўшт ва сут саноати министрлиги билан Қишлоқ хўжалик министрлиги буюртмачи эди. Энди эса буюртмачи битта — Давлат агросаноат комитетидир. Аммо хўжайин битта бўлиб қолганлигидан аҳвол яхшиланмади. Аввалгидек совутиш ва энергетика ускуналари етишмаяпти. Ҳолбуки сут нобудгарчилиги ортиб бормоқда. Айниқса агросаноат хўжаликларида бундай нобудгарчилик кўпаймоқда.

Цех маҳсулоти бузоқларга бериладиган қаймоғи олинмаган сут ўрнини босиши керак эди. Лекин бу ҳақда фақат орзу қилиб қолинмоқда. Цехдаги ҳамма ишлар тўхтаб қолганига бир йил бўлди. Бунинг сабаби маълум. Фақат буюртмачи нима ҳақда ўйлаётган экан? Шуниси номаълум, холос.

(ЎзТАГ мухбири).

Сурхондарё области.

Луқма

Ёлғон эълон кимга керак?

Совхоз марказига йиғилишга келган ишчилар концерт намойиш қилинмаганидан ҳайрон бўлишди. Балки, эълонни нотўғри ўқигандирмиз? «Қашқадарё ҳақиқати» газетасининг 28 ноябрь сонини топиб, тўртинчи бетга кўз югуртиришди. У ерда, «Дам олиш кунларида» сарлавҳаси билан берилган подборкада шундай сатрлар бор эди: «Ульянов. Шанба куни соат 14 да «Партия XXIV съезди» совхози клубида район маданият уйи қошидаги ансамбль қатнашчилари ижросида қўшиқ-куйлар янграйди».

«Партия XXIV съезди» совхозида рўй берган бундай антиқа «воқеа» мактабда ҳам қайд этилди. Газетадаги ўша подборкада «Якшанба куни эса, У. Юсупов номли ўрта мактабда М. Т. Тошмуҳамедов номли область музикали драма театри болгар драматурги Панчо Панчевнинг болалар учун ёзилган «Тўрт эгизак» эртак-пьесасини намойиш этади» дейилган эди. Аммо шу куни мактабга театр келмади. Биз театр директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳиддин Мажидовга бу ҳақда қўнғироқ қилдик.

Якшанба куни Ульянов районига боришдан мутлақо хабаримиз йўқ. Шу куни қишки мавсумимиз бошланди, — деди у.

Бу қанақаси? Ким томошабинни чалғитяпти?

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШУДГОРЛАШ ТУГАЛЛАНДИ

НОРИН (телефон орқали). Район механизаторлари ерларни шудгорлаш планини бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Ўн иш кунида 12300 гектар ерни сифатли ҳайдаб қўйишга эришилди. Мавжуд майдонларни қисқа муддатда шудгорлашга муваффақ бўлган «Коммунизм», «Победа», Энгельс номли колхозларнинг дала гвардиячилари эришилган ютуққа муносиб ҳисса қўшдилар.

«Коммунизм» колхозидан Усмонали Ҳакимов, «Победа» колхозидан Муҳаммаджон Усмонов, Энгельс номли колхоздан Гулмирза Алиқулов каби моҳир тракторчиларнинг ҳар бири 73—80 гектар ерни шудгорлаб, мусобақа ғолиблари бўлишди.

Айни кунларда район хўжаликларида ерларни текислаш, далаларга маҳаллий ўғит чиқариш, шўр ювиш ишлари бошлаб юборилди.

М. ТОШБЕКОВ.

АТЕИСТИК ТАРБИЯГА — ИЛМИЙ АСОС

Давримизнинг қудратли ғоявий қуроли — Марксизм-ленинизмга асосланган атеистик тарбия кишиларда илмий-материалистик дунёқарашни шакллантириш, унинг бутун маънавий дунёсини тубдан ўзгартиришга хизмат қилмоқда.

КПСС XXVII съездида аҳолининг динга ишонувчилар қатламининг ўзига хос хусусиятини эътиборга олган ҳолда, улар ўртасида иш олиб боришни бўшаштирмаслик лозимлиги алоҳида таъкидланди. Ўтмишнинг барча зарарли сарқитларидан халос бўлган, хурофий хаёлларга берилмаган қалби пок, руҳий соғлом, жасур, бақувват, виждонли, ростгўй кишиларни тарбиялаш йўли билангина юксак ғояларимизни рўёбга чиқаришимиз мумкин. Чунки ҳозирги ниҳоятда мураккаб замонамизда инсон омили энг асосий ўринни эгаллайди. Бизнинг давримизда жамиятнинг ҳар бир афзаллиги инсонга бўлган муносабат билан, унинг мудом ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш билан белгиланади. Бу жараённинг марказида жаҳон миқёсида инсон онги ва қалби учун жиддий, муросасиз кураш турмоқда. Бу курашда бизнинг мафкуравий душманларимиз динга катта эътибор бериб, ўзларининг ёвуз қўпорувчилик ниятларини амалга оширишда динни қурол қилиб олмоқдалар. Ҳозирги антикоммунизмнинг аслаҳахонасида ислом динига алоҳида ўрин ажратилган.

Маълумки, бизнинг мамлакатда социализм ғалабаси туфайли диннинг социал илдизлари тугатилди, жамият иқтисодий-сиёсий ва маънавий ҳаётининг барча соҳалари диний таъсирдан озод бўлиб, аҳоли орасида оммавий даҳрийлик ўрнатилди. Мамлакатимиз, шу жумладан республикамиз аҳолисининг бешдан тўрт қисми совет даврида туғилган бўлиб, уларнинг кўпчилиги диний тасаввурлардан узоқдир.

Материалистик дунёқараш нуқтаи-назаридан социал адолат, ҳақиқат категорияларининг бизни ҳозирги ҳаётимиздаги ўрни ва уларнинг диний тасаввурларга муносабати нимадан иборат эканлигини аниқлаб олиш муҳим аҳамиятга эга. Ҳаётимизга, илмга, чунончи, ижтимоий фанлар соҳасига, тилимизга ва дилимизга «социал адолат» деган иборанинг кириб келиши даврнинг, бугунги куннинг жуда катта ютуғи дейиш мумкин. КПСС XXVII съезди белгилаб берган янгича сиёсат турмушимизнинг барча жабҳаларида «бурилиш даври» деб ном олган ҳозирги кунларда поклик ва ҳалоллик учун олиб борилаётган кураш ва ошкоралик принциплари ҳам социал адолат билан бевосита боғлиқдир.

Замондошимизнинг диндорлиги воқеликнинг унинг онгидаги нотўғри, сохта инъикоси сифатидагина эмас, ундаги узоқ даврлар давомида шаклланиб келган диний ғоялар, тушунча ва тасаввурлар асосан ташқаридан таъсир қилиб, унинг ҳаётида урф-одат, анъана ва маросимлар сифатида намоён бўлади. Дин доимо кенг миқёсда инсоннинг интеллектуал, эстетик ва ахлоқий ҳаёт фаолиятига ўз таъсирини ўтказишга ҳаракат қилиб келган.

Диний тасаввурлар адолат, ҳақиқат каби абадий ҳис-туйғуларни қамраб олган урф-одатлар билан узвий боғлиқ бўлганлиги учун анча яшовчандир. Айрим социал ва миллий-психологик сабаблар мавжудки, улар диний эътиқод, расм-удум ва иримларнинг кучайишига ёки сусайишига таъсир қилиши мумкин. Партия ҳужжатларида кўрсатилганидек, «...ҳар бир миллатнинг маънавий меросида, анъаналарида, турмушида яхши нарсаларгина эмас, шу билан бирга ўз умрини яшаб бўлган ёмон нарсалар ҳам борлигини эсда тутмоқ керак». ...Буни фақат ўтмиш сарқитлари деб изоҳлаш нотўғри бўлур эди. Улар баъзан ўзимизнинг ишимизда йўл қўйилаётган хатолар оқибатида келиб чиқмоқда. Бу хатолар ичида лоқайдлик ва бепарволик, сафсатабозлик ва бюрократизм, мансабни суистеъмол қилиш ва порахўрлик, манманлик каби социал-психологик омиллар оддий совет гражданини адолат ва ҳақиқат йўлидан чалғитиб, аҳоли ўртасида диндорликнинг кучайишига сабаб бўлади.

Айрим областларда аҳоли орасида совет қонунига зид ҳолда диний ташвиқот олиб бориш фактлари учрамоқда. Самарқанд ва Наманган областларида магнитофон кассеталарига қуръон оятлари ёзилиб, диний буюмлар билан бирга сотилиши сингари айрим ҳолатлар ҳам учраб туради. Қўшработ, Каттақўрғон, Иштихон районларидаги «муқаддас» жойларга зиёрат қилиш ҳозиргача давом этмоқда. Қашқадарё область Ғузор районидаги Кучумота «зиёратгоҳига» ёшлар борганлиги ачинарли факт. Сирдарё областида эса шу йилнинг биринчи ярмида диний никоҳдан ўтганларнинг ярмидан кўпи комсомол-ёшлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида қайд қилинганидек, мана шуларнинг ҳаммаси кўпгина кишиларда адолат ва ҳақиқат тантанасига ишончсизликни келтириб чиқармоқда, пассивликка, бепарволикка олиб келмоқда. Диний хурофотлар хавф-хатарини менсимаслик, — дейилади пленумдаги докладда, — атеистик тарбияни сафсатабозликдан иборат шиорлар билан ниқоблаш, динга тоқат қилиш ва ҳатто диндорларга ошкора йўл қўйиб бериш диннинг, айниқса, ислом дининг кучайиб кетишига олиб келди.

КПСС XXVII съезди таъкидлаганидек, коммунистик тарбия ишида ҳали ҳам янги ҳодиса ва воситалар тўлиқ даражада ҳисобга олинмаётир. Пропагандамизнинг жуда катта имкониятларидан кам фойдаланилмоқда. Съезд идеология ишининг мазмуни янада актуалроқ бўлиши, формалари эса совет кишиларининг ҳозирги талабларига мувофиқ бўлиши учун унинг кўпгина соҳаларини қайта қуриш зарур, деб кўрсатди. Буларнинг ҳаммаси атеистик тарбияга ҳам тўла тааллуқлидир. Баъзи жойларда бу ишнинг савияси ҳозирги кун талабларига жавоб бермайди.

Мешчанлик ахлоқи ва хусусий мулкчилик психологиясининг қолдиқлари диннинг сақланиши ва жонланиши учун муайян даражада озуқа берувчи муҳим замин бўлиб хизмат қилади. Бундай сарқитларга синфий-сиёсий нуқтаи назардан баҳо бериш бўшашган жойда маънавий қашшоқлик устун келиб, «диний оғу» кучая бошлайди.

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленуми қарорлари партия комитетлари зиммасига атеистик тарбияни кучайтиришга, шунингдек, диний хурофотларга қарши курашда коммунистлар ва комсомолларнинг масъулиятини оширишга қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифасини юклади.

В. И. Ленин атеистик тарбияни партиявий ишнинг муҳим тармоғи, партия идеологик фаолиятининг таркибий қисми, деб ҳисоблар эди. Шунинг учун ҳам коммунистик тарбиянинг барча йўналишларида — **меҳнат, ахлоқий, интернационал, эстетик** тарбия соҳаларида мавжуд бўлган имкониятлардан илмий атеистик эътиқодларни шакллантириш учун қанчалик тўлароқ ва активроқ фойдаланилса, жамиятимизнинг диний-маиший сарқитларидан халос бўлиш жараёни шунчалик самарали бўлади. Демак, атеистик пропаганданинг бундан кейинги ривожланиши коммунистик тарбиянинг барча йўналишларини комплекс равишда таркибан қўшиб олиб бориш йўлида давом эттирилиши лозим.

Маълумки, бизнинг жамиятда янги инсон даставвал **онгли ва ижодий меҳнат** фаолияти жараёнида шаклланади. Социалистик меҳнат ва унинг маҳсулоти хусусий мулкчиликдан бутун озод бўлган ҳолда социалистик Ватан бойлиги ва халқ фаровонлигининг манбаига айланди. Бу ҳолат шахсда ижтимоий фойдали меҳнатга ҳурмат, ташаббускорлик ва ижодкорлик туйғуларини уйғотади. Оқибатда, социалистик меҳнат кишида диний таълимотларга зид бўлган психологияни ва дунёқарашни, олам, социал муҳит ва меҳнат фаолияти тўғрисидаги янги тасаввурларни шакллантиради. Инсоннинг социализм давридаги меҳнат фаолияти унинг қадр-қимматини юксак даражада кўтариб, диний туйғу ва ҳиссиётларга мутлақо қарама-қарши коллективизм, биродарлик, юксак ғоявийлик, ўзаро ёрдам, гуманизм каби ахлоқий фазилатларни юзага келтиради.

Ҳозирги вақтда дин билан мунозара асосан **ахлоқ** проблемалари юзасидан олиб борилаётганлигининг сабаби бизнинг жамиятда илмий атеистик тарбиянинг ахлоқий тарбия билан узвий боғлиқлигидадир. Мусулмон руҳонийлари кундалик тарғиботларида коммунистик ахлоқ билан ислом ахлоқи принципларининг ўхшашлиги ҳақидаги, ислом ахлоқининг коммунизмнинг ахлоқий идеалларини қарор топтиришдаги «юксак» вазифаси ҳақидаги ғояни ҳар томонлама тарғиб қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам коммунистик ахлоқни далиллар асосида диний ахлоққа қарама-қарши қўйиб, уларнинг ўзаро тамомила зид эканлигини очиб бериш ниҳоятда муҳимдир.

Атеистик пропаганданинг муҳим вазифаларидан бири ҳаётнинг чинакам мақсади ва моҳиятини, инсоннинг жамиятдаги роли ва ўрнини, унинг реал бахт-саодати ва социал мавқеини марксча-ленинча тушунтириб беришдан иборат. Коммунистик ахлоқ идеалларининг олийжаноблиги ва гўзаллигини очиб бериш совет кишиларининг турмуши ва онгидан диний сарқитларни йўқотишга ёрдам беради.

Агар КПСС XXVII съезди кўрсатмалари асосида замонавий байрамлар, оилавий-маиший анъаналар юксак маданиятли халқимизнинг дидига мос келадиган ғоявий мукаммал, эмоционал жиҳатдан бой, бадиий гўзал ва ранг-баранг бўлса, улар совет кишиларининг ғоявий, ахлоқий ва эстетик жиҳатдан тарбиялашда доимий самарали, илҳомбахш восита бўлиб хизмат қилади. Республикамизда ўтказилган тадқиқотларга қараганда, сўралганларнинг 90 проценти янги одат ва маросимларнинг тарафдори эканликларини айтишган. Бунга яна бир мисол қилиб Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги Беруний маҳалласида ўтказилаётган тўй-у маракаларни олиш мумкин. Бу ерда маҳалла активи иштирокида барча оилавий-маиший урф-одатлар, диний ирим-дастурлардан мутлақо ҳоли, ниҳоятда гўзал, эсда қоладиган қилиб ўтказилади.

Ҳозирги даврдаги комплекс тарбия нуқтаи назаридан идеологик, сиёсий-оммавий иш тажрибасида **илмий атеистик ва интернационалистик** тарбияларни узвий боғлаб, улар таъсирини кучайтириш ҳам жуда муҳимдир. Интернационал тарбия ва унинг принципларининг жамиятимизда қарор топиши ўтмишдан сақланиб келган миллий ва диний бирликни барбод этиб, дин таъсирини сусайтиради. Илмий атеистик тарбия асрлар давомида халқлар орасидаги муносабатларга ва дўстликка зарар етказиб келган диний низоларни тугатиб, социалистик миллатларнинг яқинлашуви, гуллаб-яшнаши ва равнақи учун кенг йўл очиб бераётир.

Инсоннинг ҳар томонлама камол топишида **эстетик тарбия билан илмий атеистик тарбиянинг** узвий боғлиқлиги ва ўзаро таъсири ҳам муҳим омиллардан ҳисобланади.

Совет жамиятининг эстетик идеали динга тубдан қарама-қарши ҳолда киши ҳис-туйғуларининг юксаклиги, жасорати ва олижаноблиги билан ажралиб туради. Эстетик тарбия кишилар маънавий ҳаётининг турли томонларига муайян мақсадга йўналтирилган ҳолда таъсир ўтказиб, уларда ҳар хил эстетик тасаввурлар, дидлар, қизиқишлар, эҳтиёжлар уйғотиш, борлиққа ижодий муносабатда бўлиш, ўзаро биродарлик ва гуманистик муносабатларни шакллантиришга хизмат қилади.

Атеистик тарбия доирасига аҳолининг барча табақалари ва гуруҳлари тортилиши шарт. Вазиятларга кўра, **моддий ишлаб чиқариш доирасида банд бўлмаган, коллективдан, актив ижтимоий ҳаётдан ажралиб қолган кишиларга алоҳида эътибор бериш лозим. Чунки, кишиларнинг худди ана шу категориялари орасида — уй бекалари, пенсионерлар, инвалидлар, узоқ вақт бемор ётган кишилар орасида динга эътиқод қўювчилар кўпроқ бўлади. Бинобарин, атеизм пропагандисти маърифат сўзини, даҳрийлик ғояларини аввало ана шу кишиларга етказиши керак.**

Ҳозирги даврда **ёшларни илмий атеистик руҳда тарбиялаш** долзарб вазифалардан биридир. Шуни аниқ айтиш мумкинки, ҳозирги давримиз фан ва дин орасидаги курашнинг асосий моҳияти келажак авлодни ўз таъсирига олиш билан белгиланмоқда. Демак, бизнинг жамиятда диндорликнинг камайиши, қайтадан тикланиши ёки бутунлай тугатилиши келажак авлоднинг, яъни ёшларнинг илмий атеистик тарбияси билан бевосита боғлиқдир.

Порлоқ келажагимиз бунёдкори бўлмиш ёш авлоднинг миясини чалғитувчи, маънавий майиб қилиб қалбига доғ туширувчи, ярамас ва бемаъни хурофий тушунчалар, расм-удум ва урф-одатларнинг тарқалишига ёки сақланишига бефарқ қараш мутлақо мумкин эмас. Замондош ёшларимиз, совет ватанпарварлари, ижодкор олтин қўллари, тиниқ тафаккури, юксак ақл-идроки, жўшқин қалблари ва пок диллари билан янги жамиятнинг чинакам бунёдкори бўлиб етишмоқдалар.

Инсон ҳақидаги марксча-ленинча таълимот ўтмишдаги барча гуманистик таълимотлар майдонга ташлаган энг яхши идеалларни ўз ичига қамраб олади. Совет кишиларининг доимо ошиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондириш йўли билан ана шу юксак идеалларнинг аста-секин рўёбга чиқарилиши ҳар бир шахснинг ўз истеъдоди, қобилияти ва талантларини тўлароқ намоён қилишга ёрдам беради.

И. ЖАББОРОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

• Министрлик муҳокамасига

ТАЪЛИМ ВА ТАЛАБ

Фарғона политехника институти бундан ўн тўққиз йил аввал Тошкент политехника институтидан ажралиб, мустақил олий ўқув юртига айлантирилди. У химия-технология ва қурилиш факультетларидан иборат бўлиши керак эди. **Аммо химия-технология факультети очилмай қолди.** Кейинчалик эса унинг ўрнига механика, энергетика ва бошқа бўлимлар ташкил этилди.

Ҳозирги кунда институтнинг кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларида олти мингдан ортиқ ёш ўн битта инженерлик мутахассислиги бўйича таълим олмоқда. Фақат ўтган беш йилликнинг ўзидагина халқ хўжалигининг турли соҳаларига 5100 дан ортиқ малакали мутахассис тайёрлаб берилди.

Кейинги йилларда Фарғона областида химия ва нефть химияси саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда. Область химия саноати маҳсулотлари етиштириш бўйича республикада етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Бу ерда йигирмага яқин, жумладан, Фарғонадаги «Азот» ва «Фергананефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмалари, фуран бирикмалари химия заводи корхоналари мавжуд. Бундан ташқари химиявий толалар ҳамда сунъий чарм ишлаб чиқарадиган заводлар, Қўқон суперфосфат ва Янги Қўқон химия заводлари, Кувасой цемент комбинати, шиша ва чинни буюмлар ишлаб чиқарадиган ҳамда рўзғор химияси заводлари ҳам йилдан-йилга ўсмоқда, янги ишлаб чиқариш цехлари барпо этилмоқда. Бу корхоналарда қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган турли хил минерал ўғитлар, сунъий толалар, қурилиш материалларидан тортиб, рўзғор буюмларигача ишлаб чиқарилмоқда.

Фарғона областининг химия саноати маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги бундай катта салмоғи, табиийки, олий маълумотли мутахассис кадрлар, химик инженер-технологлар тайёрлашни кўпайтиришни тақозо этади. Шуни ҳисобга олиб, бундан беш йил илгари Фарғона политехника институти таркибида «ноорганик моддалар технологияси» ҳамда «асосий органик ва нефть-химик синтез технологияси» мутахассисликлари бўйича янги бўлим очишга қарор қилинди.

Дарҳақиқат, ўша йили ноорганик моддалар технологияси бўйича битта кундузги ва битта кечки группа очилди. Алоҳида кафедра ҳам ишга тушди. Унинг лабораторияа ва кабинетларини замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашда Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва областдаги деярли барча тармоқ корхоналари ёрдам бердилар. Натижада кафедранинг ўзида ноорганик ва асосий органик моддалар ҳамда нефть маҳсулотлари синтези технологияси бўйича амалий машғулотлар ўтказиш имкониятига эга бўлган ўндан ортиқ лаборатория ва кабинетлар ташкил қилинди.

Афсуски, қувонч узоққа чўзилмади. 1983 йилдан бошлаб СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги рухсати йўқ, деган баҳона билан кундузги бўлимга студентлар қабул қилиш тўхтатиб қўйилди. Область партия комитети, шунингдек, химия корхоналарининг раҳбарлари Фарғона водийси саноати истиқболини кўзлаб, юқорида айтилган ихтисосликлар бўйича кундузги бўлимни қайта очишни сўраб, тегишли ташкилотларга, шу жумладан, СССР Госплани билан СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига мурожаат этдилар. Ниҳоят ўтган йили мазкур ихтисосликлар бўйича кундузги бўлим очишга рухсат берилди.

СССР Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш министрлиги бу таклифни қўллаб-қувватлажагини айтиб, янги мутахассисликлар бўйича кундузги бўлимни битириб чиққанларни иш билан таъминлашни тўлалигича ўз зиммасига олди.

Шу йилнинг март ойида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиуми Фарғона политехника институти таркибида юқоридаги мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш масаласини ҳал қилишни Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига топширди. Лекин шунча қарорлар, ёзишмалар бўлишига қарамай, бу масалани ҳал этиш министрлик томонидан пайсалга солиб келинмоқда.

Маълумки, бугунги кунда Тошкент политехника институтининг химия-технология факультетида химиянинг ўндан ортиқ мутахассисликлари бўйича инженер-технологлар тайёрланмоқда. Шу факультет студентлари биринчи курсдан бошлаб то диплом ҳимоясигача бўлган практик машғулотларни... Фарғона, Қўқон ва республикамизнинг бошқа шаҳарларида ўтказишга мажбур бўлмоқдалар. Шундай бўлгач, бу ихтисосликларнинг Тошкент политехника институти таркибида бўлиши мақсадга мувофиқмикан?

Ўйлаймизки, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги шуларни ҳисобга олиб, мутахассислар тайёрлашни ишлаб чиқаришга яқинлаштириш асосида Фарғона политехника институтида юқоридаги ихтисосликлар бўйича кундузги бўлимларнинг очилишига ёрдам беради.

М. КУТУЕВ,
Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори.

Н. ЖАББОРОВ,
Фарғона политехника институти ноорганик моддалар технологияси кафедрасининг мудири.

М. ХОЛМАТОВ,
шу кафедра доценти.

ФАРЗАНДЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

ДЎСТЛИГИМИЗ

Биз ёш авлод,
Истаймиз тинчлик.
Барқарор бўлсин,
Жаҳонда тенглик.
Дўстлар қўлларини,
Қўлга берайлик,
Дўстлик йўлларини,
Гулга ўрайлик.
Ҳамма нарсадан,
Дўстлик зиёда,
Яшасин дўстлик,
Бутун дунёда.

БАХТЛИ ЗАМОН

Эл бирликда,
Дил кенгликда,
Яшасин.
Ҳамма одам,
Кўрмай дард-ғам,
Яшасин.
Қорами — оқ
Дўсти иноқ,
Яшасин.
Ой ва юлдуз.
Қуёшдай сўз,
Яшасин.
Бахтли замон,
Доим омон,
Яшасин.
Доҳий Ильич
Берган севинч,
Яшасин.

ЛЕНИН БОБО СЎЗЛАРИ

(ҚЎШИҚ)

Яшар доим элларда,
Қўшиқ бўлиб тилларда,
Меҳри мудом дилларда,
Ленин бобом сўзлари,
Ленин бобом ўзлари.

Элга шодлик излаган,
Халқини ўйлаб сўзлаган,
Келажакни кўзлаган,
Ленин бобом сўзлари,
Ленин бобом ўзлари.

Бахтли бўлсин болалар,
Болалар — гул лолалар,
Гулга тўлсин далалар,
Ленин бобом сўзлари,
Ленин бобом ўзлари.

Минг-минг аср яшасин,
Умри мангу яшасин.
Ленин бобом сўзлари,
Ленин бобом ўзлари.

Саодат ТОЖИ.

М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясида СССР Композиторлар союзи Бутуниттифоқ камер музикаси комиссиясининг сайёр мажлиси бўлмоқда. «Совет камер музикасида замон нафаси» мавзуидаги бу йиғилиш Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган. Бу анжуманда совет композиторлари, шу жумладан ўзбек композиторлари асарлари ижро этилди.

Суратда сайёр мажлис қатнашчиларидан (чапдан ўнгга) Р. Абдуллаев, Х. Изомов (композиторлар, Ўзбекистон), О. Меликов (композитор, Озарбайжон), И. Кульбашная (музикашунос), М. Тожиев (Ўзбекистон Композиторлар союзининг биринчи секретари), С. Горбачева (музикашунос, Москва), С. Сапожников (СССР Композиторлар союзи ижодий-ташкилий бўлими мудири), Б. Чайковский (СССР Композиторлар союзи секретари, камер музикаси комиссиясининг раиси)ларни кўриб турибсиз.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

АФРОСИЁБ СИРЛАРИНИ ОЧМОҚДА

Кўҳна Самарқанднинг бешиги — Афросиёб Шаҳристонини қуршаган эски қалъа деворининг ичкарисидан топилган ёнғин излари олимларга бу ерда фожиа бўлмаганлигини билдирарди. Бир вақтлар девор ичидан ўтказилган кенглиги 2 метрдан ошадиган йўлак деворини қорайтирган ўтнинг мутлақо бошқача — бунёдкорлик аҳамияти бўлган. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг ходимлари ғовни очиб, шу ерга кирдилар.

Мутахассислар пахса деворларнинг пишиқлигини ошириш учун атайлаб шундай ўт ёқилган, деб ҳисоблайдилар. Шаҳар қамал қилинган пайтда унинг ҳимоячилари девор ичидаги йўлакка кириб олиб, шинаклардан душманга ўқ ёғдирганлар. Тинчлик маҳалида бу жойда дон ғамлаб қўйишда ҳам фойдаланилган, деб фараз қилинмоқда. Чунки археологлар бу ердан сомон ва буғдой қолдиқларини топдилар.

Олимлар шаҳарни Искандар Зулқарнайн ишғол этмасдан аввал барпо этилган бақувват калавий иншоотлари тадқиқотларини давом эттириш учун яхши сақланган участкалардан бирини (80 метр узунликда) махсус синтетик елим билан маҳкамлаб қўйдилар.

— Афросиёб қазилмалари археологлар учун ноёб тажриба лабораториясидир, — дейди Археология институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси А. А. Асқаров. — Ҳозир Шаҳристоннинг энг эрта қатламларини ўрганишга киришяпмиз. Ўша олис замонларда сўғдлар территориясида ва бутун Ўрта Осиёда шаҳарларнинг бунёдга келиш жараёнларини тушуниб етишга калит бўлувчи кўп жумбоқлар мана шу жойда яшириниб ётибди.

Л. ТОКАРЕВ.
ЎзТАГ мухбири.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ГРОССМЕЙСТЕРНИ ЭСЛАБ

У кечагина Лотин Америкаси мамлакатларида зафар қучиб, Ҳиндистондаги халқаро турнирда Индира Ганди номидаги совринга мушарраф бўлганди. Кечагина улуғ рус шахматчиси Михаил Чигорин хотирасига бағишланган катта анжуманда ғолиб чиқиб, Бирлашган Араб Амирликлари шахматчиларига устозлик қилган ва Фарғона водийси ҳаваскорлари ҳузурида бир йўла сеанслар берганди...

Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг биринчи гроссмейстери, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган физкультура ва спорт ходими Георгий Тожиевич Аъзамовнинг ижодий кучи барқ уриб турган эди. Камтар ва ғамхўр, таниқли спортчи ва яхши дўстимизнинг катта ижодий режалари бор эди. У 32 ёшга тўлмаган, шахматдаги айни етуклик палласида эди. Шафқатсиз ўлим уни орамиздан олиб кетди.

Лекин ижод аҳлининг, жумладан, шахматчининг умри узоқ бўлади. Ўйнаган партиялари мухлислар мулкига айланади. Шахматчи учун яна бир энг яхши хотира — бу ҳамкасбларининг ижодий мулоқотидир. Республика шахмат федерацияси Г. Аъзамов хотирасига бағишлаб Бутуниттифоқ турнири ўтказишни таклиф этганда Ўзбекистон ССР Физкультура ва спорт давлат комитети буни маъқуллади ва қўллаб-қувватлади. Мамлакатимизнинг кўпгина донгдор гроссмейстер ва мастерлари ҳамкасб дўст хотирасини ёд этишга жон деб рози бўлдилар.

Ўтган якшанба куни Марказий «Пахтакор» стадионидаги республика шахмат-шашка клубида Г. Аъзамов хотирасига бағишланган биринчи Бутуниттифоқ турнирининг тантанали очилиш маросими бўлди. Шу куни мусобақа иштирокчилари ўртасида қуръа ташланиб дастлабки тур учрашувлари ўйналди.

Турнирда бешта халқаро гроссмейстер: Н. Рашковский (Олмаота), К. Ларнер (Одесса), Г. Зайчик (Тбилиси), А. Панченко (Челябинск), Е. Пигусов (Кемерово), учта халқаро мастер: А. Ермолинский (Ленинград), Л. Юртаев (Фрунзе), Л. Олль (Таллин), 8 таниқли спорт мастери А. Голдин (Новосибирск), И. Новиков (Харьков), А. Хасин (Новосибирск), В. Епишен (Ленинград), Ўзбекистон чемпиони М. Салтаев (Чирчиқ), Ўзбекистон экс-чемпионлари В. Логинов (Тошкент), Р. Зиёддинов (Тошкент), С. Загребельний (Чирчиқ) ва икки нафар спорт мастерлигига номзод А. Тошхўжаев (Тошкент) билан А. Барсов (Самарқанд) қатнашмоқда. Мамлакатимизнинг 13 шаҳридан 18 вакил тўплаган бу турнир состави жиҳатдан Тошкентда ўтказилган энг кучли мусобақаларнинг биридир. Унга Георгийнинг ўртанча акаси, СССР спорт мастери, республика тоифасидаги судья Валерий Аъзамов бош судьялик қилмоқда.

Ҳозирча уч турдан 2,5 очко тўплаган Р. Зиёддинов олдинда бормоқда.

М. МУҲИДДИНОВ,
халқаро арбитр.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

НИЛИЙ ОСМОН ШУЪЛАСИГА ЙЎҒРИЛГАН КУН

Машҳур Гўри — Амир нилий гумбазларидаги шуъла халқаро савдо Москва марказининг кенг ва баҳаво холларига ёғду таратиб тургандек. Бу ерда ҳозир Ўзбекистон кунлари ўтмоқда. Нақшиндор сўриларидаги болишлар безаги фируза рангда товланади, созандаларнинг либосларида, дарпардаларда ложувард ранг жилвалари, фаввоpалардан сув зарралари эмас, фируза ганжи оқаётгандек. Юпқа, жарангдор пиёлалар ва нақш туширилган ликопча-ю лаганларда нилий ранглар жилваланади... Ҳозир «Атриум» бари вақтинча чойхонага айланган.

— Сценарийга кўра йигирма кун давом этадиган Ўзбекистон кунларидан ҳар бирининг ўзига хос «ранги» бор. Бугунги кун осмон ранги — мусаффолик, хотиржамлик ва тинчлик рангидир, — деб тушунтиради ҳамсуҳбатимиз, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ташқи алоқалар группасининг мудири Т. А. Абдураимов. — Камалакдек товланган кунлар тадбиримизга файз ва байрамона руҳ касб этиб, меҳмонларимизни анча кўпайтиради.

Жануб осмонининг фируза рангидан шуъла олган бу кун нимаси билан эсда қолади? Бу саволга жавоб бериш учун Турсун Абдираимович ТАСС мухбирига экспозицияларни кўздан кечиришни, «савдо расталари»да бўлишни таклиф этди.

Чойхона ёнидаги ажабтовур бозорни айланамиз. Бозор синтетик қайинлар тагидадир. Рус, ўзбек ва инглиз тилидаги ёзувлар бу ердаги ягона пештахта ёнига таклиф этади. Билсак, бу пештахта халқ ҳунармандчилиги маҳсулотлари намуналари қўйилган росмана доира стол экан.

— Бундай бозор очишни авваламбор режалаштирмаган эдик, тажриба шундай қилиш лозимлигини кўрсатди. Ростдан ҳам бу ер жуда гавжум. Ахир, чойхона ҳам, ресторан ҳам шу ерда. Экспозицияни кўздан кечириш ҳам шу ердан бошланади. Ахир, ола-ғовур Шарқ бозорига нима етсин, дейсиз, — жилмаяди мезбонимиз.

Ёдгорликлар дўкони харидорлар билан гавжум бўлганида ҳалиги доира стол атрофида одам айниқса ғужғон ўйнайди. Маҳсулотни харидорга кўз-кўз қилиш, унинг саволларига батафсил жавоб бериш, ўрни келганда эса бирон-бир буюм қандай ясалишини ҳам амалда кўрсатиш керак. Чунки, харидорларнинг кўпчилиги хорижидан келган одамлар. Улар анъанавий халқ ҳунармандчилигининг сир-асрори билан жуда қизиқмоқдалар.

Зардўзлар авлодидан бўлган Манзура Салимова меҳмонларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб бермоқда. Манзурахоннинг санъати японлар ва немислар, араблар ва италиянларнинг назарига тушди. Зардўз жўнгина дастгоҳда дўконнинг ўзида маҳоратини намойиш этиб, нақшлар ижод этмоқда. Манзурахон харидор кўз ўнгида ижод этиш, ўз буюмларини кўз-кўз қилишнинг энг самарали йўли эканлигини айтади.

— Дўкондан ҳеч ким харидсиз чиқиб кетаётгани йўқ. Меҳмонлар албатта ёдгорлик буюмларидан биронтасини харид қилмоқда.

Ана шу мўъжизалар дўконининг «савдо обороти» чеварнинг сўзларини батамом тасдиқлаб турибди. Бир неча кун мобайнида қанча-дан-қанча фаянс ва кулолчилик буюмлари, тўнлар, зеб-зийнатлар, ўйинчоқлар ва бошқа ёдгорлик буюмлари, бир неча ўн минг чет эл валюта сўмига сотилди. Аммо дўконда шундай ёдгорлик буюмлари ҳам борки, уларни махсус транспорт бўлмаса, олиб кета олмайсиз. Масалан, қайрағочдан садаф қадаб безалган мебель, Амир Темир саройи лойиҳасини чизган муаллифларга — Самарқанднинг кўҳна меъморчилигига тақлид қилиб ясалган ўймакор ёғоч эшиклар шулар жумласидандир. Замонавий интерьерга ҳусн қўшадиган ана шу намуналар ҳам харидорларга ниҳоятда манзур бўлмоқда.

— Марказда ишлаётган сотувчиларимиз технолог, тарихчи, баъзан эса рассом-эксперт вазифаларини ҳам адо этмоқдалар, — дейди мезбон.

Холлдаги картиналар коллекцияси тобора камайиб бораётганини кўриб, чет эллик кишиларнинг республиканинг бугунги мўйқалам усталари ижодига қизиқиши ҳақида ҳукм чиқариш мумкин. Чет эллик савдо-саноат доираларининг вакиллари фикр-мулоҳазалар дафтаридаги ёзувларида Совет ҳокимияти йилларида истеъдодли ўзбек халқи экономика ва маданиятнинг турли тармоқларида эришган муваффақиятларига юксак баҳо бермоқдалар. Улар Ўзбекистон билан савдо ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш истагини билдирмоқдалар. Масалан, Москвадаги ваколатли савдо вакили В. Доренинг фикрича, ҳинд ва ўзбек халқларини азалдан анъанавий дўстлик ришталари боғлаб туради. Унинг фикрича, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг яқинда Ҳиндистонга қилинган визити икки кала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга янги қудратли омил бахш этади. Араблар ва греклар, итальянлар ва шведлар ҳам ҳамкорликни кенгайтириш заруратига ишонч изҳор этадилар.

Бизнесменлар истак-изти мос ва юксак баҳо изҳор этиш билан бир қаторда аниқ, амалий таклифлар ҳам айтмоқдалар. Ўзбекистон кунларининг ташкилотчилари мамнун бўлишлари мумкин: мутахассисларнинг фикрича, программа муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Кўргазмани бирров айланиб чиққанимиздан кейин яна ҳовуз олдидаги фаввораларлар ёнига келдик. Бу ерда оқ қайинлар ва пальмалар кўкка бўй чўзиб турибди. Уларнинг кўрки шундайки, заводда тайёрланганига сира ишонгинг келмайди. Аслида бу дарахтлар «Ўзбитхим» ишлаб чиқариш бирлашмасининг цехларида тайёрланган. Муваффақиятнинг сири республика корхоналари тавсия этаётган маҳсулотларнинг юксак сифатида эканлигига яна бир карра тан берасан.

Мамлакат ташқи савдо системасини такомиллаштириш программасига кўра, айрим корхоналарнинг халқаро бозорга мустақил чиқиши кенг истиқбол очиб беради, — дейишмоқда Ўзбекистон кунларининг иштирокчиси бўлган мутахассислар. — Товарлар жаҳон стандарти даражасида ишлаб чиқарилган тақдирдагина улар харидоргир бўлиши мумкин. Демак, меҳнат коллективларининг завод маркаси шарафи учун масъулияти бекиёс ортади, хўжалик ҳисоби мустаҳкамланади.

..Минора соатлари бонг уради. Оқшом соат 8.00. Бу бонг халқаро савдо ва чет эл мамлакатлари билан илмий-техникавий алоқалар Москва марказидаги йигирма куннинг бири муваффақиятли ўтганлигини қутлаётгандек янграйди.

Я. АЛИЗОДА,
Москва
ТАСС—ЎзТАГ мухбири.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ
6 ойлик пуллик тайёрлов курсларига
ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсларига ўрта маълумотли ёшлар ва мактаб ўқувчилари қабул қилинади.

Машғулотлар математика, физика, она тили ва адабиётдан кириш имтиҳонлари программасига биноан ўзбек ва рус тилларида ўтказилади.

Ҳужжатлар 30 декабргача қабул қилинади. Ўқиш 1987 йил 2 январдан бошланади. Ўқиш муддати — 6 ой (ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда).

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ректор номига ариза, аттестат нусхаси ёки ўқиш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмида 2 та фотосурат.

Адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 20-уй, блок «В», 205-хона.

●

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ўқитувчилар: марксча-ленинча фалсафа, Наманган факультетида актёр маҳорати ва режиссура.

Конкурс муддати — 21 декабргача.

Мурожаат учун адрес: 700164, Тошкент шаҳри, Высоковольтний массиви, 3-сектор, 127 «а» уй. Телефонлар: 62-03-23, 62-03-24.

●

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича **вакант вазифаларга**
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта ўқитувчилар: клиник лаборатория диагностикаси, граждан мудофааси медицина хизмати;
ассистент — болалар стоматологияси;
катта илмий ходим — Марказий илмий-тадқиқот лабораторияси (патологофизиолог, иммунолог).

Конкурс муддати — 29 декабргача.

Мурожаат учун адрес: 700077, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 51-уй, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти, кадрлар бўлими. Телефон 67-56-02.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАР СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ
метрополитеннинг сейсмик мустаҳкамлиги лабораториясининг **илмий ходими**
вакант вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 26 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Г-143, Академиклар шаҳарчаси (1, 17, 71, 83-автобуслар; 17, 18-троллейбуслар; 6, 13, 22-трамвайларнинг «Академиклар шаҳарчаси» бекати).

●

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА ЗАРДОБЛАР ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вирусли препаратлар лабораториясининг катта илмий ходими (медицина фанлари кандидати)
вакант вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 20 декабргача.

Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Тимирязев кўчаси, 37-уй.

«Ўзбекгидроэнергострой» трестининг
ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ИШЛАР БОШҚАРМАСИ
пўлат ва темир-бетон конструкцияларини монтажи бўйича монтажчиларни, газ-электр пайвандчиларни
ЯНГИ АНГРЕН ГРЭСи ҚУРИЛИШИГА
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Меҳнатга ишбай тарзида ҳақ тўланади.

Ёлғиз кишиларга шинам ва қулай ётоқхоналардан жой берилади, оиласи бўлганлар бир йил мобайнида квартира оладилар.

Юқорида таъкидланган ихтисосга эга бўлмаган кишилар ўқув комбинатига ўқишга юбориладилар.

Тегишли маълумотлар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин:

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 22-уй. Телефон 41-33-61;

Нурободд посёлкаси, Янги Ангрен ГРЭСи, ихтисослаштирилган ишлар бошқармаси участкаси.

●

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Реализация учун мўлжалланган китобларнинг китоб савдоси тармоқларига кечикиб берилиши муносабати билан қуйидаги китоблар абонементларининг фойдаланиш муддати

1987 йилнинг 1 июлигача УЗАЙТИРИЛАДИ

В. Гюго. «ТЎҚСОН УЧИНЧИ ЙИЛ».
А. ТОЛСТОЙ. «ОЛТИН КАЛИТЧА ЁКИ БУРАТИНОНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ».
Я. Ильясов. «ИЛОН ЎРГАТУВЧИ. СУКУТ МИНОРАСИ».
С. ТОМПСОН. «ҲАЙВОНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР».

«Ўзглавторресурсы» бош бошқармаси.

●

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/XII да **Чио-Чио-Сан**, 12/XII да **Анна Каренина**, 13/XII да **Зебуннисо**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/XII да **Келинлар қўзғолони**, 12/XII да **Сўнгги қабул**, 13/XII да **Аризасига кўра**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/XII да **Ҳийлаи шаръий**, 12/XII да **Лайли ва Мажнун**, 13/XII да **Ур, тўқмоқ** (15.00), **Ёшликда берган кўнгил**.

●

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ХОККЕЙ

13—14 декабрда — **«БИНОКОР» (Тошкент) — «МЕТАЛЛУРГ» (Челябинск).**

17—18 декабрда — **«БИНОКОР» (Тошкент) — «СКА» (Свердловск).**

Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари 17.00 да, ҳафтанинг қолган кунлари 18.30 да бошланади.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-07-53, 16-68-77 — администратор, 16-03-12, 47-70-31 — касса.

Тингланг, томоша қилинг — 11 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

ТВ

МТ.I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ҳайвонот оламида». 10.45 — «Бевалар». Бадиий фильм. 12.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Замира Давлетмуротова рақси лаҳзалари». 16.50 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.20 — Мультфильм. 17.30 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.15 — «Сиз яратган боғ». 18.45 — «Салом, музика». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Давлат қабули: сифат учун кураш». 20.00 — Футбол. УЕФА кубоги. «ФК Тироль» (Австрия) — «Спартак». 21.30 — «Время». 22.05 — Катта ёшдагилар учун контрол иш. 23.05 — «Дунё воқеалари».

МТ.II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Теварак-атроф билан танишиш. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Испан тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.35 — Зоология. 12.00 — Н. Асеев поэзияси. 13.05 — «Тарих сабоқлари». 14.20 — «Хотима». Бадиий фильм. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Гандбол. Жаҳон чемпионати. 19.30 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 20.40 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 21.00 — Ритмик гимнастика. 21.30 — «Время». 22.05 — «Фавқулодда топшириқ». Бадиий фильм.

ЎзТВ.I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Ботаника. 17.50 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — «Абитуриент—87». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ёзувчилар — болаларга». 18.50 — Мультфильм. 19.00 — «Чорвадор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Қиш — бешафқат назоратчи». 20.15 — Телефильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Созандалар ҳақида ҳикоялар». 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона сиёсий кун». 22.35 — «Най навоси». Бадиий фильм.

ЎзТВ. 19.30 — «Марина». Бадиий фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Спорт кинопанорамаси. 21.30 — «Время». 22.05 — ФРУНЗЕ. Бадиий фильм.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Эстрада концерти. 9.30 — Ўзбек авторларининг қўшиқлари. 9.50 — «Бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида гапирилган эди». 12.10 — «Новатор». 13.00 — «Малши». 13.30 — «Ишлаб чиқариш илғорлари, Сизлар учун». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Қаҳрамон пионерлар». 16.00 — «Беш йилликнинг меҳнат суръати». 16.30 — М. Йўлчиева куйлайди. 18.15 — Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш кунига. 18.30 — Тенгдошларинг ижро этади. 18.40 — «Аланга». 19.25 — «Юность Узбекистана». 21.00 — Халқаро кундалик. 21.20 — «Қармоқ». 21.30 — «Чорвадорлар, Сизлар учун». 22.30 — Концерт. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.